

Datganiad ar y Canllawiau diwygiedig ar gyfer Ddarlledwyr Gwasanaeth Cyhoeddus ar Gomisiynu Codau Ymarfer

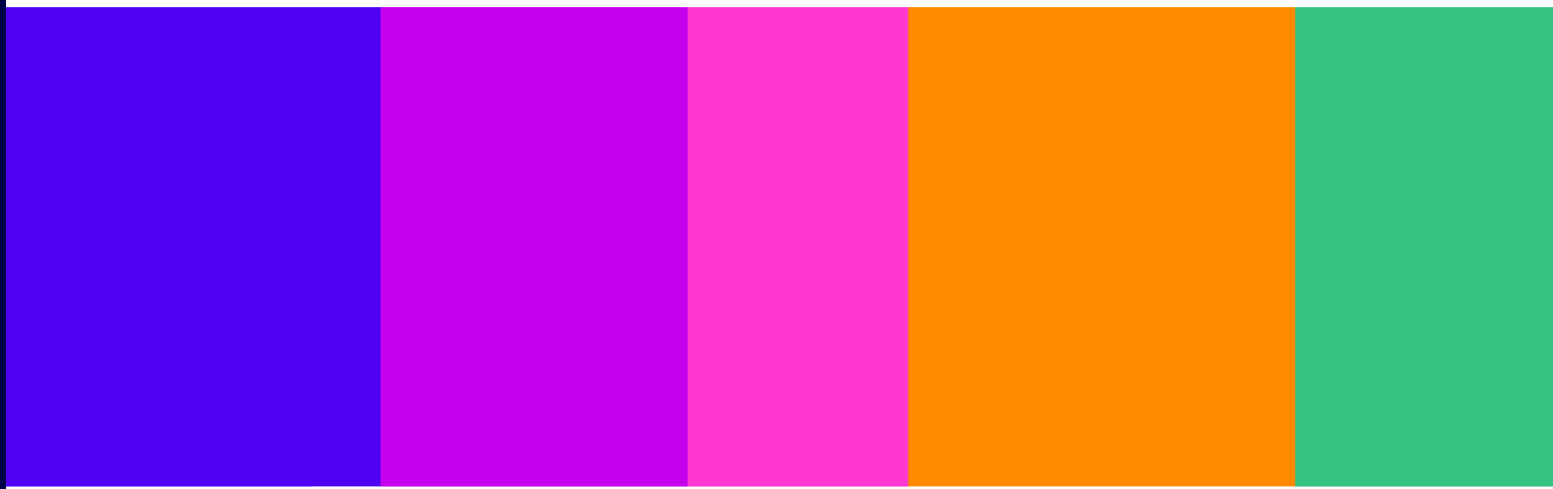
Gweithredu Deddf y Cyfryngau 2024

Mae golygiadau cyfrinachol yn cael eu dynodi gan § .

Datganiad

Cyhoeddwyd 22 Gorffennaf 2025

I gael rhagor o wybodaeth am y cyhoeddiad hwn, ewch i ofcom.org.uk

Cynnwys

Adran

1.	Trosolwg	3
2.	Cefndir	5
3.	Y Canllawiau terfynol.....	10
4.	Cynigion nad ydym yn eu dilyn.....	21

Atodiad

A1.	Fframwaith cyfreithiol	27
A2.	Asesu effaith ein penderfyniadau	31
A3.	Cwmnïau cynhyrchu a ymatebodd i'n hymgyngoriad.....	35
A4.	Sylwadau ychwanegol gan ymatebwyr	36

1. Trosolwg

- 1.1 Mae cynyrchiadau annibynnol yn elfen bwysig o gyfryngau gwasanaeth cyhoeddus ('PSM'). Maent yn gwneud cyfraniad hanfodol at yr amrywiaeth eang o gynnwys creadigol ac o ansawdd uchel sydd ar gael gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ('PSBs') i ddiwallu anghenion a bodloni diddordebau cynulleidfaoedd ledled y DU. Mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cefnogi ac yn dibynnu ar sector cynhyrchu annibynnol y DU i gynhyrchu cynnwys cyfryngau gwasanaeth cyhoeddus sy'n diwallu anghenion cynulleidfaoedd sy'n esblygu ac yn cynrychioli amrywiaeth y DU.
- 1.2 Mae hyn yn cael ei ategu gan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n gosod rhwymedigaethau penodol ar y BBC, S4C, a'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus trwyddedig (trwyddedwyr Channel 3, Channel 4 Television Corporation ('Channel 4') a Channel 5), mewn perthynas â chynyrchiadau annibynnol. Mae hyn yn cynnwys y gofyniad bod gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus God Ymarfer ('Cod') i lynu ato wrth gomisiynu cynyrchiadau annibynnol ac sy'n adlewyrchu canllawiau gan Ofcom ('Canllawiau').
- 1.3 Yn dilyn newidiadau a gyflwynwyd gan [Ddeddf y Cyfryngau 2024](#) ('Deddf y Cyfryngau') i'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer darlledwyr gwasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys y darpariaethau statudol sy'n berthnasol i Godau Gwasanaethau Cyhoeddus, gwnaethom gyhoeddi ymgynghoriad ym mis Ionawr lle gwnaethom nodi ein cynigion i adolygu ein Canllawiau.
- 1.4 Cawsom 56 o ymatebion i'r ymgynghoriad hwnnw, gan gynnwys ymatebion gan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r sector cynhyrchu annibynnol. Cawsom sylwadau pellach hefyd mewn cyfarfodydd rhanddeiliaid. Rydym wedi ystyried yr holl wybodaeth a gawsom mewn ymateb i'n hymgyngoriad ac rydym bellach yn cyhoeddi ein [Canllawiau terfynol](#).
- 1.5 Mae'r diwygiadau yr ydym wedi penderfynu eu gwneud yn gweithredu newidiadau Deddf y Cyfryngau ac yn adlewyrchu mwy o hyblygrwydd a rhyddid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyflawni eu cwotâu ar gyfer cynyrchiadau annibynnol trwy eu chwaraewyr ar alw. Maent hefyd yn ymgorffori mesur tryloywder newydd i sicrhau bod y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn darparu gwybodaeth i gynhyrchwyr annibynnol am gymhwyso eu Codau.

Yr hyn rydyn ni wedi'i benderfynu – yn gryno

Mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gyhoeddi Cod y maent yn ei ddilyn wrth gomisiynu cynyrchiadau annibynnol ac sy'n adlewyrchu Canllawiau Ofcom.

Rydym wedi adolygu ein Canllawiau fel rhan o'n gweithrediad o newidiadau a gyflwynwyd gan Ddeddf y Cyfryngau. Y newidiadau rydyn ni wedi'u gwneud:

- diweddarau amcanion y Canllawiau i ystyried cylchoedd gwaith diwygiedig y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, a'i hanfod yw diwallu anghenion a bodloni buddiannau cynulleidfaoedd ledled y DU;
- adlewyrchu'r ffaith y gall darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddefnyddio eu chwaraewyr ar-alw i fodloni cwotâu cynhyrchu annibynnol;
- cynnwys darpariaeth i sicrhau bod cynhyrchwyr annibynnol yn ymwybodol o God ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus cyn negodi contract comisiynu gyda'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus hynny;

- ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gadw digon o wybodaeth am gomisiynau i ddangos cydymffurfiaeth â'u Codau, yn hytrach nag anfon adroddiadau blynyddol atom; a
- diweddaru'r iaith a ddefnyddir yn y Canllawiau i alinio â'r arfer a'r derminoleg gomisiynu gyfredol.

Nid ydym yn mynd ar drywydd, ar hyn o bryd, ddau gynnig arall y gwnaethom ymgynghori arnynt, sef: cynnig i gael gwared ar y gwaharddiad yn erbyn darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n ceisio 'hawliau cyfatebol'; a chynnig i lacio'r gwaharddiad ar ddarlledu gwasanaeth cyhoeddus sy'n ceisio 'bwndelu' hawliau cynradd ac eilaidd wrth drafod comisiwn. Wrth i'r sector ail-lunio byddwn yn parhau i asesu datblygiadau yn y broses o gynhyrchu cynnwys cyfryngau gwasanaeth cyhoeddus ar gyfer cynulleidfaoedd y DU.

Bydd y Canllawiau yn dod i rym unwaith y bydd y Llywodraeth wedi dechrau darpariaethau perthnasol Deddf y Cyfryngau. Nid ydym yn disgwyl i hyn fod cyn 1 Ionawr 2026. Byddwn yn darparu diweddariad unwaith y bydd gennym gadarnhad. Cyn i'r Canllawiau ddod i rym, dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael cymeradwyaeth Ofcom ar gyfer Codau wedi'u diweddaru sy'n adlewyrchu'r Canllawiau newydd.

Mae'r adran drosolwg yn y ddogfen hon yn grynodedd lefel uchel symlach yn unig. Mae'r penderfyniadau rydyn ni wedi'u cymryd a'n rhesymu wedi'u nodi yn y ddogfen lawn.

2. Cefndir

Cyflwyniad

- 2.1 Amcan cyffredinol Ofcom o ran rheoleiddio darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yw hyrwyddo buddiannau gwylwyr yn unol â'n dyletswyddau cyffredinol yn [adran 3 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003](#) ('Deddf 2003').¹ Mae cael cydweithfa darlledu gwasanaeth cyhoeddus cynaliadwy, sy'n cyflawni ei gylch gorchwyl – i ddarparu ystod eang o raglenni addysgiadol a difyr sy'n adlewyrchu amrywiaeth gwledydd a rhanbarthau'r DU – yn hanfodol. Wrth gyflawni eu cylch gorchwyl, mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn comisiynu llawer o'u cynnwys gan sector cynhyrchu annibynnol y DU ac mae hyn yn cael ei ategu gan y rhwymedigaethau a osodir o dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Mae'r rhwymedigaethau hyn yn cynnwys cwota ar gyfer pob un o'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus mewn perthynas â faint o gynyrchiadau annibynnol y maent yn eu darlledu. Rhaid i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael Cod sy'n nodi'r egwyddorion y byddant yn eu dilyn wrth gytuno ar delerau ar gyfer comisiynu cynyrchiadau annibynnol.² Rhaid i'r Cod fod yn unol â Chanllawiau Ofcom.
- 2.2 Cyflwynodd Deddf y Cyfryngau newidiadau penodol i'r fframwaith rheoleiddio ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n gofyn am ddiwygiadau i'n Canllawiau. Cyn amlinellu'r rhain, rydym yn esbonio sut mae rhaglenni'n cael eu comisiynu gan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a rhai o'r newidiadau mewn patrymau gwyllo a chystadleuaeth a roddodd yr ysgogiad ar gyfer newidiadau Deddf y Cyfryngau yr ydym yn eu gweithredu.

Sut mae rhaglenni'n cael eu comisiynu

- 2.3 Pan fydd darlledwr gwasanaeth cyhoeddus yn comisiynu cynnwys gan gynhyrchydd annibynnol, bydd yn negodi trwydded i gaffael hawliau penodol i ddefnyddio'r rhaglen a gynhyrchir. Er enghraifft, gall y rhain gynnwys hawliau ecsgliwsif i ddarlledu rhaglen nifer benodol o weithiau, a/neu i fod ar gael ar alw am gyfnod penodol. Gelwir yr hawliau a roddir yn y drwydded i'r darlledwr (y 'brif drwydded') yn hawliau sylfaenol. Gallant hefyd gwmpasu'r cyfnod ecsgliwsif y cytunwyd arno lle gellir 'dal y rhaglen yn ôl', gan atal y cynhyrchydd rhag gwerthu hawliau i ryddhau'r cynnwys ar sianeli neu wasanaethau ar-alw eraill yn y DU. Cyfeirir at hawliau y tu allan i'r brif drwydded fel hawliau eilaidd a gall y rhain gynnwys: yr hawl i werthu a dosbarthu cynnwys yn rhyngwladol; yr hawl i werthu'r fformatau cynnwys i'w haddasu i farchnadoedd rhyngwladol; a'r hawl i ddarlledu cynnwys ar sianeli neu wasanaethau ar alw heblaw am y sianel gomisiynu wreiddiol, ar ôl unrhyw gyfnod ecsgliwsif ddod i ben.³
- 2.4 Mae gwahanol fathau o hawliau wedi dod yn bwysicach i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wrth iddynt sbarduno eu strategaethau digidol, gyda'u chwaraewyr ardalw yn

¹ Mae rhagor o fanylion am y dyletswyddau hyn i'w gweld yn Atodiad 1.

² Am y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus trwyddedig, gweler [adran 285\(3\)](#) o Ddeddf 2003; ar gyfer S4C, gweler paragraff 10(4), [Atodlen 12](#) i Ddeddf 2003; ar gyfer y BBC, gweler [adran 198](#) o Ddeddf 2003 a pharagraff 8 o Atodlen 3 i'r [Cytundeb Fframwaith](#). Yn y datganiad hwn, mae cyfeiriadau at adran 285 o'r Ddeddf i'w dehongli fel rhai sy'n cynnwys y darpariaethau cyfatebol sy'n gymwys i S4C a'r BBC.

³ Pact, 2024, [Cyfrifiad Cytundeb 2024](#), t. 6.

dod yn rhan hanfodol o'r ffordd maent yn darparu ar gyfer cynulleidfaoedd. Mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wedi ail-negodi eu telerau comisiynu safonol dros y blynyddoedd ac yn gyffredinol wedi cael hawliau sylfaenol i ddangos cynnwys ar eu gwasanaethau ar-alw.

- 2.5 Rhwng 2013 a 2023, gostyngodd comisiynau ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus o ran swm a chyfran o gyfanswm refeniw comisiynu, gan ostwng o 65% (£1.7 biliwn) i 51% (£1.5 biliwn).⁴ Ar y llaw arall, mae refeniw o SVoD a chomisiynau rhyngwladol wedi cynyddu'n gyflym, o 24% (£0.6 biliwn) yn 2016 i 39% (£1.1 biliwn) yn 2023.⁵ Serch hynny, o ystyried maint eu buddsoddiad, mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn parhau i chwarae rhan sylweddol ac allweddol yn sector creadigol llwyddiannus y DU, yn enwedig o ran comisiynu yn y cenhedloedd a'r rhanbarthau.
- 2.6 Yn fwy cyffredinol, mae patrymau gwyllo a chystadleuaeth am gynnwys wedi esblygu'n sylweddol ers i'r Canllawiau gael eu diweddarw diwethaf yn 2007, pan oedd llawer o bobl yn dibynnu o hyd ar deledu analog gyda gwyllo'n ddiweddarach yn cyfrif am lai na 2%.⁶ Mae cynulleidfaoedd yn gwyllo mwy o gynnwys ar-lein, gyda gwyllo ar-alw, gan gynnwys rhaglenni yn yr ôl-gatalog, yn llawer amlycach nawr nag yn y gorffennol.⁷ Mae hyn yn cynnwys twf ehangach ym mhwyysigrwydd gwasanaethau SVoD i gynulleidfaoedd.⁸ Yn gysylltiedig â hyn, mae hawliau eilaidd wedi dod yn fwy pwysig - er enghraifft, tyfodd refeniw cynhyrchwyr o hawliau rhyngwladol eilaidd, y deillio'n rhannol o'r twf ym marchnad SVoD sy'n tyfu'n sylweddol o £33 miliwn i £64 miliwn rhwng 2013 a 2023.⁹

Rôl y Canllawiau wrth gomisiynu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau

- 2.7 Mae ein Canllawiau yn darparu paramedrau eang ar gyfer negodi pecynnau hawliau gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, er enghraifft, bod lefel priodol o dryloywder ynghylch y broses, a'r hawliau sy'n cael eu caffael. Mae'r Canllawiau, y mae'n rhaid iddynt fod yn gyffredinol ac na ddylai nodi telerau penodol i'w cynnwys yng nghytundebau comisiynu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus¹⁰, yn nodi sut y dylai Codau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sicrhau'r canlyniadau a restrir yn [adran 285](#) o Ddeddf 2003.¹¹ Yn ymarferol, mae

⁴ Mae'r holl ffigurau ariannol a grybwyllir yn y paragraff hwn yn cael eu trosi i brisiau 2023 gan ddefnyddio [CPI ONS](#). Sylwer, mae'r ffigurau sy'n cyfeirio at gynhyrchwyr annibynnol yma yn cynnwys cynhyrchwyr cymwys a chynhyrchwyr nad ydynt yn gymwys (at ddibenion y cwota cynhyrchu annibynnol).

⁵ Dadansoddiad Ofcom gan ddefnyddio cyfrifiad Cytundeb 2024 (Ffigurau'r Cytundeb wedi'u trosi i brisiau 2023 gan ddefnyddio CPI SYG). Nodyn: Mae'r 4 grŵp rhwydwaith darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cynnwys y prif sianeli a'r sianeli portffolio ar gyfer y BBC, Channel 4, Channel 5, ITV. Er mwyn cyflawnrwydd, gostyngodd comisiynu amsianel y DU yn ystod y cyfnod hwn o 20% (£0.5 biliwn) i 10% (£0.3 biliwn).

⁶ Gweler [Adolygiad o weithrediad y sector cynhyrchu teledu \(2015\)](#) a [Barb's Catch-up Viewing](#).

⁷ Gweler er enghraifft, Ofcom 2024, [Adolygiad o'r Cyfryngau Gwasanaeth Cyhoeddus \(2019-23\)](#), Adran 3 ac Ofcom 2024, [Cenhedloedd y Cyfryngau: DU 2024](#), tueddiadau cynulleidfa teledu a fideo.

⁸ Er enghraifft, mae treiddiad cartrefi Netflix wedi codi o 16% i 58% rhwng Ch1 2015 a Ch1 2024. Ofcom 2024, Cenhedloedd y Cyfryngau: DU 2024, Ffigur 16.

⁹ Dadansoddiad Ofcom gan ddefnyddio cyfrifiad Cytundeb 2024 (Ffigurau'r Cytundeb wedi'u trosi i brisiau 2023 gan ddefnyddio CPI SYG).

¹⁰ Adran 285(7) o Ddeddf 2003.

¹¹ Darperir rhagor o fanylion am y fframwaith cyfreithiol yn Atodiad 1.

gan bob darlledwr gwasanaeth cyhoeddus delerau comisiynu safonol a elwir yn Delerau Masnach y mae wedi'u negodi gyda'r cyrff cynhyrchu Pact a TAC (yn achos S4C) yn unol â'u Cod.

2.8 O ganlyniad i'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau, fe wnaethom ymgynghori ar y diwygiadau canlynol i'r Canllawiau:

- a) **Ychwanegu cynnwys a gaiff ei gomisiynu ar gyfer chwaraewyr ar-alw i fodloni cwotâu:** cyn y Ddeddf Cyfryngau, roedd angen i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael Cod a oedd yn berthnasol i gomisiynu cynyrchiadau annibynnol i'w darlledu ar ei sianeli teledu gwasanaeth cyhoeddus. Ymestynnodd Deddf y Cyfryngau'r rhwymedigaeth fel bod yn rhaid i God y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus fod yn berthnasol i gomisiynu cynyrchiadau annibynnol i'w darlledu ar eu chwaraewr ar-alw dynodedig¹², lle bwriedir i'r cynnwys hwnnw gyfrif tuag at gwota cynhyrchu annibynnol y darlledwyr gwasanaeth annibynnol perthnasol; a
- b) **Sicrhau tryloywder newydd y mae'n rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus fodloni:** rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddarparu gwybodaeth yr ydym yn ystyried yn briodol am ei ddefnydd o'r Cod i'r cynhyrchwyr annibynnol y mae'n eu comisiynu.

2.9 Fe wnaethom hefyd gynnig:

- diweddarau amcanion y Canllawiau i ystyried cylch gwaith diwygiedig darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, i ddiwallu anghenion a bodloni buddiannau gwahanol gynulleidfaoedd ledled y DU;
- cymhwyso'r gwaharddiad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n cysylltu caffael hawliau sylfaenol â negodi hawliau eilaidd fel y gellir ei hepgor gyda chydysyniad penodol y cynhyrchydd annibynnol;
- dileu'r gwaharddiad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gan gynnwys gofyniad yn ei gontract comisiynu ar gyfer hawliau cyfatebol;
- bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cadw digon o wybodaeth am gomisiynau i ddangos cydymffurfiaeth â'i Chod, yn hytrach nag anfon adroddiadau blynyddol atom am hyn; a
- gwneud mân ddiweddariadau i'r iaith a ddefnyddir yn y Canllawiau.

2.10 Ym mis Ionawr fe wnaethom gyhoeddi [ymgyngoriad](#) a [Chanllawiau drafft](#). Cawsom 56 o ymatebion i'n hymgyngoriad gan darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, y sector cynhyrchu a grwpiau eraill a nodwyd gennym yn Nhabl 1. Cawsom sylwadau pellach hefyd mewn cyfarfodydd rhanddeiliaid. Rydym wedi ystyried yr holl wybodaeth a gawsom mewn ymateb i'n hymgyngoriad wrth gwblhau ein [Canllawiau](#).

Tabl 1: Ymatebwyr i'r ymgynghoriad

Cysylltu â ni	Y sector cynhyrchu	Arall
BBC	Cynghrair Cynhyrchwyr Sinema a Theledu ('Pact')	Cymru Greadigol

¹² Mae enghreifftiau o chwaraewr ar-alw yn cynnwys BBC iPlayer, Channel 4 On-demand/Stream, ac ITV X. O dan y diwygiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau, gall ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wneud cais i Ofcom am ddynodi chwaraewr ar-alw (y cyfeirir ato yn y ddeddfwriaeth fel 'gwasanaeth rhaglen rhyngwrdd') fel y gall wedyn elwa o reolau newydd mewn perthynas ag amlygrwydd ac argaeledd.

Cysylltu â ni	Y sector cynhyrchu	Arall
ITV	Teledwyr Annibynnol Cymru ('TAC')	Pwyllgor Ymgynghorol Ofcom ar gyfer yr Alban ('ACS')
Sianel 4	43 o gwmnïau cynhyrchu annibynnol ¹³	Pwyllgor Ymgynghorol Ofcom ar gyfer Gogledd Iwerddon ('ACNI') ¹⁴
Paramount/Sianel 5 ('Sianel 5')		MG Alba
S4C		Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol Pobl Ddall ('RNIB')
		Ymddiriedolaeth Sandford St Martin ('SSMT')

Manylion y Datganiad hwn

2.11 Mae gweddill y datganiad hwn wedi'i strwythuro fel a ganlyn:

- Mae Adran 3 yn nodi'r newidiadau allweddol yn y Canllawiau yr ydym yn eu cyhoeddi gyda'r datganiad hwn, crynodeb o'r ymatebion ymgynghori ar y materion hyn a'n penderfyniadau.
- Mae adran 4 yn esbonio pam ein bod wedi penderfynu peidio â bwrw ymlaen â'n cynigion mewn perthynas â bwndelu a pharu hawliau yr ydym wedi ymgynghori arnynt.
- Mae Atodiad 1 yn nodi'r fframwaith cyfreithiol.
- Mae Atodiad 2 yn nodi ein hasesiad o effaith ein penderfyniadau, gan gynnwys ar gydraddoldeb a'r Gymraeg.
- Mae Atodiad 3 yn rhestru'r cwmnïau cynhyrchu a ymatebodd i'n hymgyngoriad.
- Mae Atodiad 4 yn nodi manylion safbwyntiau ychwanegol gan ymatebwyr a'n hymatebion.

Camau nesaf

2.12 Bydd y Canllawiau yn dod i rym unwaith y bydd y Llywodraeth wedi dechrau darpariaethau perthnasol Deddf y Cyfryngau. Nid ydym yn disgwyl i hyn fod cyn 1 Ionawr 2026. Byddwn yn darparu diweddariad unwaith y bydd gennym gadarnhad. Cyn i'r Canllawiau ddod i rym, dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael cymeradwyaeth Ofcom ar gyfer Codau wedi'u diweddarau sy'n adlewyrchu'r Canllawiau newydd. Dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus:

¹³ Gweler Atodiad 3 am restr o'r cwmnïau hyn.

¹⁴ Cynhwyswyd sylwadau ACNI yn eu hymateb i'n [hymgyngoriad ar Gynigion i ddiweddarau cwotâu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus](#).

- a) Ystyried / a dechrau diweddarau eu Codau i adlewyrchu'r Canllawiau;
- b) Cyflwyno Codau drafft i Ofcom i'w cymeradwyo;
- c) Ymgysylltu ag Ofcom yn ôl yr angen;
- d) Unwaith y bydd Ofcom yn fodlon bod y Codau drafft yn bodloni'r Canllawiau, bydd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cael eu hysbysu o hyn; a
- e) Cyhoeddi Codau wedi'u diweddarau a'u hanfon at gwmnïau cynhyrchu annibynnol yn ôl yr angen.

3. Y Canllawiau terfynol

Cyflwyniad

- 3.1 Yn yr adran hon rydym yn nodi manylion y Canllawiau terfynol. Rydym yn crynhoi'r cynigion a wnaethom yn yr ymgynghoriad, yr ymatebion a gawsom, a'n penderfyniadau mewn perthynas â'r meysydd canlynol:
- a) Gweithredu Deddf y Cyfryngau;
 - b) Amcanion y Canllawiau;
 - c) Adolygu ac adrodd trefniadau a datrys anghydfodau; a
 - d) Mân ddiweddariadau eraill.
- 3.2 Rydym wedi penderfynu bwrw ymlaen â'r mwyafrif o'n cynigion yn y meysydd hyn, yn amodol ar rai diwygiadau drafftio, fel yr eglurir isod. Cawsom amrywiaeth o sylwadau ar faterion eraill, yr ydym yn crynhoi ac yn mynd i'r afael â nhw yn Atodiad 4.

Gweithredu Deddf y Cyfryngau

- 3.3 Wrth weithredu Deddf y Cyfryngau, fe wnaethom gynnig dau brif welliant i adlewyrchu'r newidiadau deddfwriaethol a wnaed i fframwaith cyfreithiol y Canllawiau: (i) ymestyn y Canllawiau i gomisiynau ar gyfer chwaraewyr ar-alw a (ii) gofyniad tryloywder newydd.
- 3.4 Oherwydd bod Deddf y Cyfryngau yn ymestyn cwmpas y Canllawiau i gwmpasu comisiynu ar gyfer chwaraewyr ar-alw dynodedig darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, fe wnaethom hefyd gynnig newidiadau i symud i ffwrdd o'r ffocws ar gaffael hawliau ar gyfer darlledu teledu llinol.

Ymestyn y Canllawiau i gomisiynau ar gyfer chwaraewyr ar-alw

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 3.5 Fe wnaethom gynnig newidiadau i wneud yn glir y bydd y Canllawiau (a Chodau ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus) yn berthnasol i gynyrchiadau annibynnol a fwriedir ar gyfer:
- a) Y prif sianeli darlledu gwasanaeth cyhoeddus; neu
 - b) Chwaraewyr ar-alw dynodedig darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (lle bwriedir i'r cynnwys hwnnw gyfrif tuag at fodloni cwotâu rhaglennu darlledu gwasanaeth cyhoeddus perthnasol ar gyfer cynyrchiadau annibynnol).¹⁵

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 3.6 Darparodd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a Chymru Greadigol ymatebion ar y pwnc hwn. Derbyniodd yr ymatebwyr fod Deddf y Cyfryngau yn ei gwneud yn ofynnol i newidiadau i gwmpas y Canllawiau i ystyried gallu'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i

¹⁵ Gweler paragraffau 2.5, 2.17-2.18, a 2.20-2.22 o'r Canllawiau drafft am enghreifftiau o hyn.

ddefnyddio cynyrchiadau a fwriedir ar gyfer eu chwaraewyr ar-alw dynodedig i fodloni'r cwota cynyrchiadau annibynnol.

- 3.7 Nododd ITV fod paragraff 2.21 o'r Canllawiau drafft yn mynd ymhellach na'r ddeddfwriaeth, gan nodi " *Er y gall rhaglenni sydd wedi'u cynnwys o fewn gwasanaethau rhaglenni rhynggrwyd dynodedig gyfrannu at gwtâu, nid oes gofyniad iddynt. Yn yr un modd, os nad yw cynhyrchiad wedi'i fwriadu i darddu ar sianel darlledu gwasanaeth cyhoeddus llinol, mae'n eistedd y tu allan i gwmpas y cwota, ac felly dylai hefyd eistedd y tu allan i gwmpas y canllawiau.*"¹⁶ (Pwyslais fel mewn ymateb).
- 3.8 Gofynnodd Channel 5 a fydd gofyniad parhaus bod yn rhaid gwneud comisiwn gyda chynhyrchydd annibynnol cymwys ar gyfer y brif sianel darlledu gwasanaeth cyhoeddus llinol yn unol â Chod a'r Canllawiau, neu a fyddai hyn yn ofyniad dim ond os yw'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eisiau i'r cynnwys gyfrif tuag at ei chwota.¹⁷

Ein penderfyniad

- 3.9 Rydym yn cytuno â safbwynt ITV, o dan newidiadau Deddf y Cyfryngau, nad yw'r Canllawiau yn berthnasol pan fo darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn comisiynu cynhyrchiad annibynnol ar gyfer ei wasanaeth rhaglenni rhynggrwyd dynodedig ac nad yw'n bwriadu defnyddio'r comisiwn i gyfrif tuag at ei chwota ar gyfer cynyrchiadau annibynnol. Nodwyd hyn yn nhroednodyn 7 o'r Canllawiau drafft, a nododd, " *pan fyddwn yn cyfeirio at gael ei ddarparu ar chwaraewr ar-alw dynodedig, rydym yn ei olygu gyda'r bwriad o gyfrif tuag at gwota'r darlledwr gwasanaeth cyhoeddus ar gyfer cynyrchiadau annibynnol*". Rydym felly yn fodlon bod y Canllawiau drafft yn gyson â'r ddeddfwriaeth.
- 3.10 Mae ITV hefyd wedi cwestiynu a yw'r Canllawiau yn berthnasol lle mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn comisiynu cynhyrchiad annibynnol i'w ddarlledu ar un o'i sianeli teledu arall (h.y. nid ei brif sianel). Ar hyn o bryd, mae'r diffiniad perthnasol o gynhyrchiad annibynnol yn y [Gorchymyn Darlledu \(Cynyrchiadau Annibynnol\) 1991](#) ('gorchymyn 1991').¹⁸ Pan fo rhaglen yn dod o fewn y diffiniad hwn, rhaid i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei chomisiynu yn unol â'i Chod a'r Canllawiau os yw'n cael ei chynnwys yn ei brif sianel deledu.¹⁹ Mae hyn yn wir hyd yn oed os yw'r rhaglen yn cael ei dangos gyntaf ar un arall o sianeli teledu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus.
- 3.11 Mae'r Llywodraeth yn bwriadu dirymu Gorchymyn 1991 a'i ddisodli gyda rheoliadau newydd. Mae'r [rheoliadau drafft](#) y mae'r Llywodraeth wedi'u cyhoeddi²⁰ yn cynnwys diffiniad newydd o gynhyrchiad annibynnol ac sy'n eithrio'n benodol raglen a oedd ar gael yn flaenorol yn yr un ffurf fwy neu lai ar unrhyw un o wasanaethau clyweledol cymwys darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Fel y mae pethau'n sefyll, nid yw sianeli teledu eraill darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn 'wasanaethau clyweledol cymwys' at ddibenion y diffiniad hwn. Felly, o dan y rheoliadau newydd (fel y'u drafftwyd ar hyn o bryd), mae'n parhau i fod yn wir fod yn rhaid i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gomisiynu'r cynhyrchiad annibynnol yn unol â'i God a'r Canllawiau os yw cael ei gynnwys yn ei brif

¹⁶ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t.8.

¹⁷ Gweler ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t.3.

¹⁸ O dan [Erthygl 3](#) o'r gorchymyn hwn, gall comisiwn ddod o fewn y diffiniad o gynhyrchiad annibynnol hyd yn oed os yw'n tarddu ar un arall o sianeli teledu PSB cyn cael ei ddarlledu ar brif sianel deledu PSB.

¹⁹ Adran 285(1)(a) o Ddeddf 2003.

²⁰ [Rheoliadau Darlledu \(Cynyrchiadau Annibynnol\) 2025](#).

sianel deledu, hyd yn oed os yw'r cynnwys a gomisiynwyd i'w ddangos yn gyntaf ar un arall o sianeli teledu'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus.

- 3.12 Mewn ymateb i Channel 5, rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gomisiynu cynhyrchiad annibynnol yn unol â'i God a'r Canllawiau lle mae'r rhaglen i'w chynnwys ar ei brif sianel deledu, waeth a yw'r cynhyrchiad dan sylw i gyfrif tuag at gwota cynhyrchu annibynnol darlledu gwasanaeth cyhoeddus.²¹
- 3.13 Felly, nid ydym wedi diwygio testun y Canllawiau terfynol ar y pwyntiau hyn, heblaw am nodi cynnig y Llywodraeth i ddisodli Gorchymyn 1991.²²

Sicrhau tryloywder i gynhyrchwyr annibynnol am y Codau

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 3.14 Fe wnaethom gynnig ychwanegu'r ddarpariaeth ganlynol sy'n esbonio'r wybodaeth yr ystyriwn y dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei darparu i gynhyrchwyr annibynnol am gymhwyso eu Codau. Roedd hyn i adlewyrchu ychwanegiad a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau at y rhestr o faterion y mae'n rhaid i'r Codau fynd i'r afael â nhw²³:

*"Dylai' darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wneud y cynhyrchydd yn ymwybodol o'i Chod cyn i'r trafodaethau ddechrau.... Dylai Cod y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r holl ddogfennau perthnasol fod ar gael yn rhwydd ac yn hawdd eu cyrraedd ar wefan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ystyried anabledau ac anghenion hygyrchedd eraill). Gall trwyddedai Channel 3 yng Nghymru, C4C, Channel 5 ac S4C gyhoeddi eu Codau yn Gymraeg a Saesneg."*²⁴

- 3.15 Er mwyn adlewyrchu newidiadau i 285(6)(c) o'r Ddeddf, gwnaethom hefyd ddisodli 'Awdurdod Cymru' rhodder 'S4C' drwy gydol y Canllawiau drafft.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 3.16 Mynegodd S4C gefnogaeth i'r gwelliant.²⁵
- 3.17 Dywedodd Cymru Greadigol eu bod yn anghytuno y dylai cyhoeddi'r Codau yn Gymraeg fod yn ôl disgrisiwn i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Dywedon nhw, *"yn yr achosion o sianeli sy'n comisiynu cynnwys Cymraeg [...] dylai geiriad yr ymgynghoriad adlewyrchu'r angen i'r Cod Ymarfer fod ar gael drwy'r iaith Gymraeg"*.²⁶

Ein penderfyniad

- 3.18 Mewn perthynas ag ymateb Cymru Greadigol, nid oes gan Ofcom y pŵer (o dan y fframwaith cyfreithiol sy'n ymwneud â'r Canllawiau neu fel arall) i osod rhwymedigaeth ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyhoeddi dogfennau yn Gymraeg. Efallai y bydd cynhyrchwyr annibynnol yng Nghymru eisiau cael mynediad at fersiynau Cymraeg o Godau'r

²¹ Adran 285(1)(a) o Ddeddf 2003.

²² Gweler paragraff 2.23 o'r Canllawiau terfynol.

²³ Gweler adran 285(3)(h) o Ddeddf 2003.

²⁴ Gweler paragraffau 2.42 a 2.43 o'r Canllawiau drafft. Lle mae dogfennau cysylltiedig y cyfeirir atynt yn y Cod, cynigiom y dylai'r rhain gael dolen we gyfatebol i'w gwneud yn hygyrch – gweler paragraffau 2.13-2.14 o'r Canllawiau drafft.

²⁵ Gweler [ymateb S4C i'r ymgynghoriad, t. 1](#).

²⁶ [Ymateb Cymru Greadigol i'r ymgynghoriad](#), t. 3.

Gwasanaethau Cyhoeddus. Yn unol â hynny, o ystyried ein dyletswydd gyffredinol wrth gyflawni ein swyddogaethau i roi sylw i fuddiannau gwahanol o rannau gwahanol o'r DU, yn ein Canllawiau drafft fe wnaethom gynnig y gall ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus cyhoeddi eu Codau yn Gymraeg. Fodd bynnag, mae fyny i'w darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus benderfynu a ydynt yn gwneud hynny, rydym yn cydnabod gwerth hyn i randdeiliaid ac yn annog darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i wneud hynny. Yn unol â hynny, rydym wedi egluro hyn yn ein Canllawiau terfynol ac yn nodi "*rydym o'r farn bod rhanddeiliaid yng Nghymru yn gwerthfawrogi gallu cael mynediad at fersiwn Gymraeg o Godau ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus perthnasol yn Gymraeg. Felly, rydym yn annog y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyhoeddi eu Codau yn Gymraeg a Saesneg.*"²⁷

Newidiadau eraill i adlewyrchu cwmpas ehangach y Canllawiau

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 3.19 Fe wnaethom gynnig gwneud gwahanol ddiweddariadau i'r Canllawiau drafft i adlewyrchu ei gwmpas ehangach o ganlyniad i newidiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau.²⁸ Yn benodol, bod y Canllawiau yn berthnasol pan fo darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn comisiynu ar gyfer ei chwaraewr ar-alw dynodedig gyda'r bwriad bod y comisiwn yn cyfrif tuag at ei gwota ar gyfer cynrychiadau annibynnol.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 3.20 Gwnaeth Ddarlledwyr Gwasanaethau Cyhoeddus nifer o awgrymiadau yn canolbwyntio ar baragraffau 2.16 – 2.18 a 2.21 – 2.22 o'r Canllawiau drafft.
- 3.21 Nododd Channel 4 y gellid darllen paragraff 2.17 o'r Canllawiau drafft fel ei bod yn ei gwneud yn ofynnol i God ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi rhestr benodol o'r prif hawliau y byddent yn eu derbyn o dan eu trwydded. Roedd o'r farn bod y fframio hwn o bosibl yn groes i'w Telerau Masnach. Dywedodd hefyd y dylid dileu'r frawddeg "*Dylai'r Cod nodi sut y dylid defnyddio a manteisio ar y pecynnau hawliau hynny*" gan fod hyn yn awgrymu bod yn rhaid i gytundebau hawliau osod gofynion rhagnodol ar sut y bydd rhaglenni'n cael eu defnyddio ar wahanol wasanaethau.²⁹
- 3.22 Dywedodd y BBC mewn perthynas â pharagraff 2.17 o'r Canllawiau drafft mai'r Telerau Masnach, nid y Codau, sy'n nodi sut y dylid defnyddio a manteisio ar becynnau o hawliau a byddai'n wrthgynhyrchol i'r nod o ganiatáu hyblygrwydd i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gynnwys gwybodaeth ragnodol ynghylch sut y dylid defnyddio a manteisio ar becynnau o hawliau yn y Codau.
- 3.23 Dywedodd y BBC hefyd fod paragraff 2.18 o'r Canllawiau drafft yn rhy fanwl ar gyfer y Cod, gan ddatgan y dylai'r Canllawiau ei gwneud yn ofynnol i'r Cod gydnabod y dylai "arfer yr hawliau sylfaenol gwmpasu defnyddiau cychwynnol a chynnwys mecanwaith ar gyfer taliadau ailddefnyddio".³⁰

²⁷ Gweler paragraff 2.45 o'r Canllawiau terfynol.

²⁸ Er enghraifft, yn 2.17-2.22 o'r Canllawiau drafft.

²⁹ Gweler [ymateb Channel 4 i'r ymgynghoriad](#), t. 5.

³⁰ [Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad](#), t. 2.

- 3.24 Mewn perthynas â pharagraff 2.21 o'r Canllawiau drafft, gofynnodd y BBC am fân ddiwygiadau drafftio i "*gadw cysondeb rhwng cynnwys darlledu a chynnwys sydd ar gael ar-alw ac atal cwmipas rhag ymledu.*"³¹
- 3.25 Nododd ITV yn yr un modd fod paragraffau 2.17-2.18 o'r Canllawiau drafft yn rhy benodol ac yn hen ffasiwn.³² Dywedodd nad oedd hyn yn cyd-fynd â realiti sut mae cynulleidfaoedd bellach yn defnyddio cynnwys a'r ffaith bod dosbarthiad bellach yn fwy eang, o ran gwasanaethau a llwyfannau a ddefnyddir a hyd yr argaeledd. Nododd, "*er nad yw canllawiau Ofcom o reidrwydd yn atal hyn, gall y manylder ym mharagraffau 2.17 a 2.18 fynd y tu hwnt i'r hyn sy'n angenrheidiol, yn enwedig i'r graddau y mae'n ei gwneud yn ofynnol i hawliau ar gyfer llinol, ar-alw, ailadroddiadau ac ati gael eu trin ar wahân o fewn Codau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus.*"³³
- 3.26 Dywedodd y BBC a Channel 4 y dylid dileu brawddeg olaf paragraff 2.22 o'r Canllawiau drafft. Dywedodd y paragraff: "*Fodd bynnag, ni fyddai hyn yn atal darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus rhag ceisio datblygu trefniadau ar gyfer defnyddio cynyrchiadau annibynnol a gomisiynwyd ar gyfer y sianel darlledu gwasanaeth cyhoeddus neu chwaraewr ar-alw dynodedig ar lwyfannau eraill neu sianeli sy'n eiddo llwyr. Os yw hyn yn wir, dylai'r Cod nodi'r dull i'w ddefnyddio ar gyfer trefniadau o'r fath.*"
- 3.27 Dywedodd Channel 4 nad oedd y frawddeg hon yn cyd-fynd â'u ffordd o ddiffinio hawliau yn eu Telerau Masnach ac yn credu bod y gofyniad hwn yn atal "*hyblygrwydd, dull traws-blattform.*"³⁴ Roedd y BBC o'r farn ei fod yn "*rhy fanwl.*"³⁵

Ein penderfyniad

- 3.28 Roedd yn thema gyffredin mewn nifer o ymatebion bod y Canllawiau drafft yn rhy ragnodol. Mae rhai o'r pryderon a godwyd yn ymwneud â'r gofynion statudol y mae'n rhaid i'r Codau eu sicrhau, er enghraifft darparu digon o eglurder am y gwahanol gateoriau o hawliau sy'n cael eu caffael, a hyd ac unigrywiaeth hawliau. Felly, nid ydym wedi mabwysiadu sylwadau rhanddeiliaid sy'n awgrymu newidiadau a fyddai'n groes i'r gofynion statudol, megis cynnig y BBC i ddisodli'r geiriad am wahanol fathau o ddefnyddiau gyda datganiad cyffredinol y dylai arfer yr hawliau sylfaenol gynnwys 'defnyddiau cychwynnol', awgrym y BBC a Channel 4 y dylid dileu'r frawddeg olaf o baragraff 2.22 o'r Canllawiau drafft, a sylwadau'r BBC mai'r Telerau Masnach sy'n nodi sut y dylid defnyddio a manteisio ar becynnau o hawliau.
- 3.29 Fodd bynnag, mewn ymateb i sylwadau rhanddeiliaid, rydym wedi gwneud newidiadau i fynd i'r afael â ffocws llinol rhywfaint o ddrafftio, a lle mae lle mae sgôp i'w wneud yn llai cyfyngol ac i wella eglurder. Y prif newidiadau rydyn ni wedi'u gwneud yw:

³¹ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t.3. (gwelliannau mewn print bras):

"Bydd cynyrchiadau annibynnol a gomisiynwyd gan sianel neu wasanaeth arall (e.e. sianel menter ar y cyd) ond a fwriedir i'w darlledu ar y brif sianel gwasanaeth cyhoeddus **neu y bwriedir iddynt gael eu gwneud ar gael ar chwaraewr ar-alw dynodedig y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn ddarostyngedig i'r Cod.**

³² Yn t. 9. o'i ymateb i'r ymgynghoriad, er enghraifft, dywedodd ITV fod y Canllawiau drafft yn dal i ymddangos yn seiliedig yn rhannol ar y ffordd y gwerthwyd hawliau o'r blaen, er enghraifft bod hawliau'n cael eu caffael mewn "pecynnau" ar wahân neu y gallai fod "*fffenestr gychwynnol o fanteision wedi'i ganoli ar ddarllediad cyntaf cynhyrchiad annibynnol ar y brif sianel gwasanaeth cyhoeddus neu ryddhau ar y chwaraewr ar-alw dynodedig.*"

³³ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 9.

³⁴ Ymateb Channel 4 i'r ymgynghoriad, t. 6.

³⁵ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 2.

- a) Rydym wedi tynnu cyfeiriadau at iaith yr ystyriwyd gan randdeiliaid yn gyfyngol ac yn hen ffasiwn, megis cyfeiriad at 'becynau hawliau', 'trosglwyddiad cyntaf' a 'ffenestr gychwynnol o gam-fanteisio' o baragraffau 2.17, 2.18, a 2.34 o'r Canllawiau drafft.³⁶ Rydym o'r farn bod y gwelliannau yn darparu eglurder ychwanegol i randdeiliaid ac yn osgoi'r goblygiad, fel yr awgrymwyd gan Channel 4, bod yn rhaid i Godau nodi manylion rhagnodol gormodol ynghylch sut y bydd rhaglenni'n cael eu defnyddio ar wahanol wasanaethau.
- b) Rydym wedi mabwysiadu mân welliant awgrymedig y BBC ar gyfer paragraff 2.21 o'r Canllawiau drafft.³⁷ Wrth fyfyr, roeddem o'r farn bod hon yn darparu eglurder ychwanegol o ran cwmplas y gofyniad deddfwriaethol.
- c) Rydym wedi diwygio brawddeg olaf paragraff 2.22 o'r Canllawiau drafft fel a ganlyn i'w alinio'n gliriach â'r amcan o ddarparu eglurder ar ddyrannu hawliau rhwng darlledwyr a chynhyrchwyr, a defnyddio gwahanol lwyfannau dosbarthu: " Os yw hyn yn wir, dylai'r Cod sicrhau bod tryloywder ynghylch sut mae'r hawliau a gafwyd yn unol â'r Cod wedi'u nodi a'r dull i'w ddefnyddio ar gyfer trefniadau o'r fath".³⁸

3.30 Gwnaeth nifer o randdeiliaid sylwadau ar y defnydd o hawliau cynradd ac eilaidd fel termau yn y Canllawiau. Rydym yn trafod y sylwadau hyn yn fanylach yn Atodiad 4. Yng ngoleuni'r sylwadau hyn, rydym wedi ychwanegu paragraff ychwanegol i esbonio beth mae'r termau hyn yn ei olygu fel mater cyffredinol.³⁹ Rydym yn cytuno â rhanddeiliaid nad yw i Ofcom nodi yn y Canllawiau pa hawliau ddylai ddod o fewn y brif drwydded gan fod hyn yn fater i'w drafod.

Amcanion y Canllawiau

- 3.31 Fe wnaethom esbonio yn yr ymgynghoriad ein bod wedi adolygu'r amcanion yng ngoleuni datblygiadau'r farchnad a'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau. Dywedasom, o ganlyniad i'r newidiadau a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau, bod pwysigrwydd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn diwallu anghenion a bodloni buddiannau gwahanol gynulleidfaoedd ledled y DU bellach wrth wraidd eu cylchoedd gwaith. Adlewyrchwyd hyn yn yr amcan lefel uchel a gynigiwyd gennym ar gyfer Ofcom wrth lunio ac adolygu'r Canllawiau.⁴⁰
- 3.32 Cynigiom hefyd ddiwygio'r amcanion y dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus geisio eu sicrhau yn eu Codau⁴¹ er mwyn rhoi mwy o ffocws ar hwyluso'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyflawni eu cylchoedd gwaith diwygiedig. Er enghraifft, fe wnaethom gynnig newidiadau a oedd yn tynnu sylw at bwysigrwydd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn bodloni gwahanol gynulleidfaoedd ledled y DU ac y dylai contractau comisiynu fod yn ymatebol i anghenion cynulleidfaoedd sy'n newid.⁴²

³⁶ Gweler paragraffau 2.19, 2.20, a 2.35 o'r Canllawiau terfynol.

³⁷ Gweler paragraff 3.24 a throednodyn 31 am ragor o fanylion. Gweler hefyd paragraff 2.23 diwygiedig o'r Canllawiau terfynol.

³⁸ Gweler paragraff 2.24 o'r Canllawiau terfynol.

³⁹ Gweler paragraff 2.18 o'r Canllawiau terfynol.

⁴⁰ Gweler paragraff 2.10 o'r Canllawiau drafft.

⁴¹ Gweler paragraff 2.11 o'r Canllawiau drafft.

⁴² Gweler paragraffau 2.16, 2.19, a 2.36 o'r Canllawiau drafft.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 3.33 Rhoddodd pum ymatebydd (BBC, ITV, Channel 4, S4C, a MG Alba) sylwadau ar ein hamcanion arfaethedig ac yn gyffredinol roedden nhw'n gadarnhaol ar y cyfan.
- 3.34 Awgrymodd y BBC y dylid diwygio'r amcan lefel uchel i gynnwys cyfeiriad at alluogi darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gystadlu'n effeithiol ym marchnad y DU a fyddai'n unol â bwriad y Senedd wrth basio'r Ddeddf Cyfryngau.
- 3.35 Nododd MG Alba nad yw'r amcan lefel uchel arfaethedig yn sôn am iaith ac, yn benodol, nad yw'n sôn am iaith ranbarthol neu leiafrifol gydnabyddedig fel Gaeleg yr Alban. Dywedon nhw "*os yw bwriad [paragraff] 2.10 [o'r Canllawiau drafft] [...] yw crynhoi'r darpariaethau manwl ar gylch gwaith gwasanaeth cyhoeddus yn adran 264 o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Cyfryngau 2024 yna rydym o'r farn nad yw'r geiriad cryno a'r cyfeiriad cyffredinol at gynulleidfaoedd ledled y DU yn cwmparu'r holl ofynion a nodir yn is-adrannau (5) a (6) ac, yn hollbwysig i ni, nid yw'n cynnwys y gofynion a'r cynhwysiau mwy eang yn adros 264 is-adran newydd (5) sy'n ymwneud ag iaith ranbarthol neu leiafifol gydnabyddedig*".⁴³ Mynegodd bryder bod yr hegoriad hwn yn golygu nad oedd gofynion llawn [adran 264](#) o Ddeddf 2003, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Cyfryngau, yn cael eu cofnodi. Dywedodd y byddai'n well ganddo weld cyfeiriad uniongyrchol at "*iaith*" neu droednodyn sy'n cyfeirio at ofynion adran 264(5) a (6) o Ddeddf 2003.

Ein penderfyniad

- 3.36 Rydym wedi ystyried yn ofalus gynnig y BBC i ychwanegu cyfeiriad at alluogi cystadleuaeth darlledu gwasanaeth cyhoeddus at amcan lefel uchel Ofcom. Rydym wedi penderfynu peidio â gwneud hynny gan mai ein nod lefel uchel yw ymwneud â chylchoedd gwaith cyffredinol y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i ddiwallu anghenion a bodloni buddiannau cynulleidfaoedd ledled y DU. Mewn unrhyw achos, mae prif ddyletswydd Ofcom wrth gyflawni ei swyddogaethau yn cynnwys hyrwyddo buddiannau defnyddwyr, lle bo hynny'n briodol trwy hyrwyddo cystadleuaeth.
- 3.37 Mewn perthynas â sylw MG Alba, pwrpas y Canllawiau yw nodi'r modd y mae'n rhaid i Godau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sicrhau'r gofynion statudol mewn perthynas â chomisiynu cynrychiadau annibynnol yn adran 285 o'r Ddeddf. Nid yw'r rhain yn ymwneud â mathau neu genres penodol o gynnwys y gellir eu comisiynu. Er bod amcan lefel uchel Ofcom yn cael ei lywio gan gylch gwaith cyfunol y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i ddiwallu anghenion a bodloni buddiannau cynulleidfaoedd, byddai'n anghyson â'r fframwaith statudol ar gyfer y Canllawiau i gynnwys nodau mwy penodol, fel y mae MG Alba wedi awgrymu.
- 3.38 Ar ôl ystyried ymatebion rhanddeiliaid, rydym wedi mabwysiadu'r amcanion yr ymgynghorwyd arnynt yn y Canllawiau.⁴⁴

⁴³ Ymateb MG Alba i'r ymgynghoriad, t. 2.

⁴⁴ Gweler paragraffau 2.11, 2.12, 2.17, 2.21, a 2.38 o'r Canllawiau terfynol.

Adolygu ac adrodd trefniadau a datrys anghydfodau

- 3.39 Fe wnaethom gynnig mân ddiwygiadau drafftio i'r trefniadau adolygu ac adrodd a darpariaethau datrys anghydfodau yr ydym yn eu trafod yn yr adran hon.

Adolygu trefniadau o dan y Cod ac adrodd gwybodaeth i Ofcom

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 3.40 Yn ein hymgyngoriad, fe wnaethom egluro, os yw ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn dymuno addasu eu Cod, neu ddogfen gysylltiedig lle byddai hyn yn effeithio ar y wybodaeth y mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei darparu o dan y Canllawiau hyn, rhaid iddynt geisio cymeradwyaeth gan Ofcom.⁴⁵
- 3.41 Gwnaethom hefyd gynnig egluro y gallai fod yn briodol i Ofcom adolygu'r Canllawiau o bryd i'w gilydd am nifer o resymau gwahanol o'i gymharu â'r sefyllfa bresennol lle gallwn adolygu'r Canllawiau yn dilyn mater a godwyd mewn cais gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i addasu ei Chod.⁴⁶
- 3.42 Mewn perthynas â'r gofynion ar gyfer monitro a chydymffurfiaeth, cynigiom symud i ffwrdd o ofyn am adrodd blynyddol ac yn hytrach ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gadw gwybodaeth y gallwn ofyn amdano. Fe wnaethom gynnig bod ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cadw'r wybodaeth hon am o leiaf tair blynedd.⁴⁷
- 3.43 Roeddem o'r farn y byddai'r newidiadau yn dileu baich gofyniad adrodd blynyddol o dan y Cod a byddai mesurau cadw gwybodaeth lai anodd yn caniatáu inni gynnal goruchwyliaeth mewn ffordd fwy targedig. Dywedasom y byddem yn parhau i ymgysylltu â rhanddeiliaid yn rheolaidd i sicrhau ein bod yn ymwybodol o unrhyw broblemau, fel y gall y rhain fwydo i'n hadolygiadau gyfryngau gwasanaeth cyhoeddus. Ymhellach, byddem yn parhau i dderbyn adroddiadau gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn unol â'n swyddogaethau eraill, gan gynnwys gwybodaeth a gasglwn i lywio ein hadroddiadau statudol blynyddol ar y sector darlledu, yn ogystal â data gan ddarlledwyr sy'n dangos eu cydymffurfiaeth â chwotâu.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 3.44 Cawsom sylwadau gan ITV, S4C, y BBC yn ogystal â SSMT ar y pwnc hwn. Roedd y ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a wnaeth sylwadau ar y pwnc hwn yn gefnogol i'n cynnig i symud i ffwrdd o ofyniad adrodd blynyddol i geisiadau mwy targedig am wybodaeth a'r gofyniad i gadw gwybodaeth ar gyfer cydymffurfio.
- 3.45 Ar y llaw arall, roedd SSMT o blaid i'r ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gyhoeddi gwybodaeth i ddangos cydymffurfiaeth â'r canllawiau. Yn benodol, nododd SSMT y dylid cyflwyno mesurau ansoddol ynghylch cyflawni dibenion cymdeithasol, diwylliannol a democrataidd gyfryngau gwasanaeth cyhoeddus yn y Canllawiau. Roedd yn benodol yn dymuno gweld gwybodaeth sy'n nodi genres penodol a chynigiodd y dylai'r ddarlledwyr

⁴⁵ Gweler paragraff 2.38 o'r Canllawiau drafft.

⁴⁶ Gweler paragraff 42 o'r Canllawiau cyfredol.

⁴⁷ Gweler paragraff 2.39 o'r Canllawiau drafft.

gwasanaeth cyhoeddus gadw gwybodaeth i ddangos cydymffurfiaeth â'r Cod am bum mlynedd.

- 3.46 Mewn perthynas â'n cynnig bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn ceisio cymeradwyaeth gan Ofcom wrth addasu dogfen gysylltiedig lle byddai hyn yn effeithio ar y wybodaeth y mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei darparu o dan y Canllawiau hyn, awgrymodd y BBC ein bod yn dileu hyn. Roedd y BBC yn pryderu y *"byddai'r ddarpariaeth hon yn cyflwyno dull mwy llym na'r un presennol ac er enghraifft yn cwmpasu gwybodaeth gwefannau, nad ydym yn credu sy'n briodol."*⁴⁸

Ein penderfyniad

- 3.47 Fel y nodwyd, mae'r gofyniad statudol ar gyfer Codau'r Darlledwyr Gwasanaeth Cyhoeddus yn ymwneud â chomisiynu cynyrchiadau annibynnol ac nid genres cynnwys. Felly mae awgrym SSMT ar gyfer mesurau ansoddol ynghylch cyflawni dibenion cymdeithasol, diwylliannol a democrataidd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus felly yn mynd y tu hwnt i'r fframwaith statudol ar gyfer y Canllawiau.⁴⁹
- 3.48 Fe wnaethom ystyried awgrym SSMT y dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gadw gwybodaeth am bum mlynedd yn hytrach na thair. Nid oedd SSMT yn darparu rhesymau pam mae pump yn hytrach na thair blynedd yn fwy priodol. Fel y nodir yn ein dogfen ymgynghori, fe wnaethom ystyried i ddechrau a fyddai cyfnod o bum mlynedd yn briodol.⁵⁰ Fodd bynnag, roeddem yn ymwybodol o'r baich rheoleiddio y byddai'r cyfnod hirach hwn yn ei gael ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, sy'n parhau i fod yn wir. Rydym wedi dod i'r casgliad bod tair blynedd yn parhau i fod yn amserlen briodol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gadw'r wybodaeth hon.
- 3.49 Mewn perthynas â sylw y BBC am y baich cynyddol o ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus geisio cymeradwyaeth pan fyddant yn gwneud newidiadau i ddogfennau cysylltiedig, mae hyn yn berthnasol dim ond pan fydd newidiadau yn cael eu gwneud i ddogfennau cysylltiedig a fyddai'n *"effeithio ar y wybodaeth y mae'n ofynnol iddynt ei darparu o dan y Canllawiau."*⁵¹ Mae cwmpas y gofyniad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus felly yn aros yr un fath ac, yn ein barn ni, mae'n parhau i fod yn briodol. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid cymeradwyo newidiadau sy'n effeithio ar wybodaeth sy'n ofynnol o dan y Canllawiau.
- 3.50 Ar ôl ystyried yr ymatebion a ddarparwyd gan randdeiliaid, rydym wedi penderfynu bwrw ymlaen â'n cynigion.⁵² Rydym o'r farn y dylai ein penderfyniad i gasglu gwybodaeth gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn hytrach na dibynnu ar adroddiadau blynyddol wella ein gallu i gasglu gwybodaeth mewn modd wedi'i dargedu. Byddwn yn gofyn am wybodaeth am arferion comisiynu y mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eu cadw, a phryd y bydd ei angen arnom fel y gallwn fonitro arferion comisiynu.

⁴⁸ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 4.

⁴⁹ Gall darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gynnwys gwybodaeth genre wrth esbonio sut maent wedi bodloni eu cylchoedd gwaith a sut maent yn bwriadu gwneud hynny yn eu Datganiadau o Bolisi Rhaglenni ('SoPPs'). Yn ddiweddar, [fe wnaethom ymgynghori ar wahân ar ganllawiau arfaethedig ar gyfer SoPPs](#).

⁵⁰ Gweler paragraff 3.39 o'r ymgynghoriad.

⁵¹ Paragraff 3.35 o'r ymgynghoriad.

⁵² Gweler paragraffau 2.40 a 2.41 o'r Canllawiau terfynol.

Datrys anghydfodau

- 3.51 Mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael darpariaethau ar gyfer datrys anghydfodau yn eu Codau. Yn yr adran hon o'r Canllawiau, fe wnaethom gynnig mân newidiadau drafftio.⁵³ Yn ein hymgyngoriad, nodwyd bod un o'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wedi cwestiynu ymarferoldeb y Canllawiau drafft y gellid dod *"â chyfarwyddwr anweithredol ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus fel dyfarnwr terfynol mewn anghydfod"*, a dywedasom ein bod yn croesawu barn ar y pwynt hwn.⁵⁴
- 3.52 Tynnodd ITV sylw at y ffaith nad yw'n ymwybodol o unrhyw anghydfodau sydd erioed wedi codi ac nad yw anghydfodau o'r fath yn ymddangos yn debygol yn ymarferol. O ystyried hyn, dywedodd ITV ei fod yn awyddus nad yw Ofcom *"yn gosod cost reoleiddiol wrth fynd ar drywydd system nad oes galw amdani – ni fyddai'r effaith ar gynhyrchwyr llai yn unig"*.⁵⁵ Fodd bynnag, dywedodd ITV ei fod yn ymddangos bod y Cod yn caniatáu ystod o atebion, eu bod yn fodlon â'r drafftio presennol.⁵⁶
- 3.53 Rydym wedi penderfynu bwrw ymlaen â'n cynigion i wneud mân newidiadau drafftio i'r ddarpariaeth hon.⁵⁷

Mân welliannau eraill

- 3.54 Fe wnaethom gynnig rhai mân newidiadau i'r Canllawiau i adlewyrchu esblygiad technoleg ac ymarfer y diwydiant ac i symleiddio drafftio. Fe wnaethom gynnig:
- a) dileu neu ddiwygio terminoleg ddarfodedig;⁵⁸
 - b) dileu paragraff 30 o'r Canllawiau presennol er budd symleiddio'r drafftio;
 - c) dileu rhan gyntaf paragraff 40 o'r Canllawiau cyfredol;⁵⁹
 - d) gwneud mân ddiwygiadau pellach;⁶⁰
 - e) dileu rhai enghreifftiau yr ystyriwyd nad ydynt bellach yn adlewyrchu arfer y diwydiant;⁶¹
 - f) dileu cyfeiriad at Delerau Masnach yn y Canllawiau drafft, gan mai rôl y Canllawiau yw gosod fframwaith ar gyfer Codau, yn hytrach na'r Telerau Masnach;⁶²
 - g) newid strwythur y Canllawiau drafft fel bod y fframwaith cyfreithiol yn cael ei nodi ar y dechrau, gan wneud pwrpas a chwmpas yn gliriach;⁶³ a

⁵³ Dim ond mân newidiadau y gwnaethom gynnig i ddrafftio'r canllawiau, gan newid 'darlledwr' i 'PSB' a 'Codau Ymarfer' i 'Cod'. Gweler paragraffau 2.40 – 2.41 o'r Canllawiau drafft.

⁵⁴ Gweler paragraff 2.41 o'r Canllawiau drafft.

⁵⁵ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 8.

⁵⁶ Yn t. 9 o'i ymateb i'r ymgynghoriad, nododd ITV, mewn perthynas â'r defnydd o Gyfarwyddwyr Anweithredol er enghraifft, nad yw'r Canllawiau yn rhagnodiol, gan ddweud yn unig: *"Un posibilrwydd arall fyddai y gellid dwyn cyfarwyddwr anweithredol ddarlledwyr gwasanaethau cyhoeddus i mewn fel canolwr terfynol mewn anghydfod."*

⁵⁷ Gweler paragraffau 2.42 a 2.43 o'r Canllawiau terfynol.

⁵⁸ Gweler paragraff 3.45 o'r ymgynghoriad am enghreifftiau.

⁵⁹ Gweler paragraffau 3.47 a 3.48 o'r ymgynghoriad.

⁶⁰ Gweler paragraff 3.49 o'r ymgynghoriad.

⁶¹ Gweler paragraffau 3.50 a 3.51 o'r ymgynghoriad.

⁶² Er enghraifft, ym mharagraffau 10 a 25 o'r Canllawiau cyfredol.

⁶³ Gweler paragraffau 2.1-2.9 o'r Canllawiau drafft.

h) symleiddio'r is-benawdau a ddarperir yn (a)-(g) o'r Canllawiau cyfredol, a oedd yn flaenorol yn ddyfyniad uniongyrchol o ddeddfwriaeth, er mwyn gwneud y ddogfen yn fwy hawdd ei ddefnyddio.

3.55 Rydym wedi derbyn ychydig iawn o sylwadau ar y cynigion penodol hyn⁶⁴ ac rydym wedi penderfynu bwrw ymlaen â'r newidiadau yn ein Canllawiau terfynol. Cawsom amrywiaeth o sylwadau ar derminoleg a materion eraill, yr ydym yn crynhoi ac yn mynd i'r afael â nhw yn Atodiad 4.

⁶⁴ Dywedodd Cymru Greadigol eu bod yn "*cydnabod gwerth*" y newidiadau arfaethedig. Dywedodd Channel 5 eu bod o blaid dileu cyfeiriadau at lwyfannau dosbarthu 'newydd'. Gwnaeth y BBC sylwadau ar ddileu cyfeiriadau at Delerau Masnach yr ydym yn mynd i'r afael â nhw ym mharagraff 3.28. Gwnaeth y BBC sylwadau ar baragraff 2.36 o'r Canllawiau drafft mewn ymateb i'n cynigion a fanylwyd o dan y pennawd hwn yn yr ymgynghoriad. Rydym yn mynd i'r afael â hyn ym mharagraff A4.43. Roedd ITV o'r farn y dylid diweddarau'r iaith a ddefnyddir ym mharagraffau 2.17 a 2.18 o'r Canllawiau drafft ymhellach. Rydym yn mynd i'r afael â hyn ym mharagraff 3.30.

4. Cynigion nad ydym yn eu dilyn

Cyflwyniad

- 4.1 Yn yr adran hon rydym yn nodi pam ein bod wedi penderfynu peidio â mynd ar drywydd dau o'n cynigion ymgynghori:
- a) cymhwyso'r gwaharddiad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n cysylltu trafodaethau ar gyfer caffael hawliau sylfaenol â thrafodaethau ar gyfer caffael hawliau eilaidd (a elwir yn bwndelu) fel y gellir hepgor y gwaharddiad gyda chaniatâd penodol y cynhyrchydd annibynnol; a
 - b) dileu'r gwaharddiad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n ceisio 'hawliau cyfatebol', a fyddai'n eu galluogi i baru cynigion trydydd parti ar gyfer hawliau penodol i gynnwys y maent wedi'i gomisiynu.
- 4.2 Rydym yn crynhoi isod ein cynigion, yr ymatebion a gawsom a'n rhesymeg dros beidio â'u dilyn yn y Canllawiau terfynol.

Cymhwyso'r gwaharddiad ar fwndelu

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 4.3 Ar hyn o bryd, mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wedi'u gwahardd rhag cysylltu trafodaethau ar gyfer caffael a cham-fanteisio hawliau sylfaenol â thrafodaethau am hawliau eilaidd.⁶⁵ Yn ein hymgyngoriad, fe wnaethom gynnig cymhwyso'r cyfyngiadau hyn.⁶⁶ Fe wnaethom gynnig y gall trafodaethau cysylltiedig fynd rhagddo dim ond gyda chydysniad penodol y cynhyrchydd annibynnol, a ystyriwyd yn caniatáu i gynhyrchwyr annibynnol wrthod unrhyw gynigion o'r fath gan ddarlledwyr gwasanaethau cyhoeddus.
- 4.4 Nod ein cynnig oedd rhoi mwy o hyblygrwydd i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus drafod set ehangach o hawliau, gan ystyried pryd a sut mae cynulleidfaoedd yn cyrchu cynnwys o'r fath.⁶⁷ Gwnaethom y cynnig yng ngoleuni'r newid yn arferion gwyllo cynulleidfaoedd i lwyfannau ar-lein a'r esblygiad mewn mecanweithiau cyllido ar gyfer comisiynau gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (er enghraifft, gyda dyfodiad cyd-gynhyrchyddion a chyllid diffygiol).
- 4.5 Dywedasom y gallai cymhwyso'r cyfyngiadau ganiatáu i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gomisiynu rhaglenni ar draws set ehangach o wasanaethau ar y cyd â phartneriaid cyllido. Dywedasom hefyd y gallai cynhyrchwyr elwa o fuddsoddiadau ymlaen llaw uwch gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (ar y cyd â phartneriaid cyllido), gan ganiatáu i gynnwys cael ei gomisiynu na fyddai fel arall wedi bod yn bosibl. Yn ogystal, roeddem o'r farn y gallai fod costau llai oherwydd rowndiau o drafod llai a llai cymhleth i'r ddau barti.

⁶⁵ Gweler paragraffau 26 a 27 o'r Canllawiau cyfredol.

⁶⁶ Gweler paragraffau 2.24 a 2.25 o'r Canllawiau drafft.

⁶⁷ Gweler paragraffau 3.27 a 3.28 o'r ymgynghoriad.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 4.6 Roedd ymatebion y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gyffredinol yn gefnogol i'n cynnig, gyda'r BBC a Channel 4 yn tynnu sylw at sut y byddai bwndelu yn eu galluogi i archwilio ystod ehangach o strwythurau cytundebau. ⁶⁸
- 4.7 Dywedodd y BBC y byddai'r cynnig yn rhoi cymhelliant i gynhyrchwyr ddod â syniadau creadigol drutach sydd angen cyllid trydydd parti i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Mewn achosion o'r fath, gallai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus helpu i "*frocera trefniadau golygyddol a ffenestri effeithiol gyda'r buddsoddwr trydydd parti*" a fyddai hefyd o fudd i'r cynhyrchydd. ⁶⁸ Dywedodd y BBC na fyddai ei fwriad i sicrhau hawliau rhyngwladol a dywedodd y byddai'r cynnig o fudd i gynulleidfaoedd y DU yn y pen draw trwy sicrhau bod ganddynt fynediad at gynnwys ar wasanaethau darlledu gwasanaeth cyhoeddus. ⁶⁹
- 4.8 Ar y llaw arall, cododd Pact, TAC, y 43 o gwmnïau cynhyrchu a ymatebodd i'n hymgyngoriad, Cymru Greadigol, ACNI, ac ACS bryderon ynghylch effeithiau'r cynnig.
- a) Dywedodd yr ymatebwyr hyn fod gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus bŵer bargeinio sylweddol ar y pwynt comisiynu a byddai cynhyrchwyr yn teimlo dan bwysau i dderbyn borgen wedi'i bwndelu neu risg o golli'r comisiwn. Dadleuon nhw y byddai'r cynnig yn tanseilio gallu cynhyrchwyr i godi cyllid yn y farchnad eilaidd, yn enwedig o ran hawliau rhyngwladol.
 - b) Dadleuodd sawl ymatebydd hefyd pe bai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gofyn am fwy o hawliau o dan drefniant bwndelu, byddent yn cynnig cyfradd is na'r farchnad ar gyfer yr hawliau hyn. ⁷⁰
 - c) Dadleuodd sawl ymatebydd hefyd y gallai bwndelu arwain at 'warws' hawliau gan gomisiynu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, lle nad yw'r hawliau eilaidd yn cael eu defnyddio'n llawn ganddynt. ⁷¹ Dywedodd Pact fod y risg hon hyd yn oed yn fwy arwyddocaol lle byddai'n ofynnol i'r cynhyrchydd ddefnyddio cangen ddosbarthu darlledu gwasanaeth cyhoeddus fel rhan o'i delerau. ⁷²
 - d) Dadleuodd Pact ymhellach y byddai effeithiau cyfunol y cynnig bwndelu ochr yn ochr â chodi'r gwaharddiad ar hawliau paru yn "*dinistrio'r farchnad trydydd parti ar gyfer hawliau eilaidd*", ⁷³ atal prisiau, a lleihau buddsoddiad. ⁷⁴ Fe wnaethant fynegi pryderon y byddai hyn yn effeithio ar ansawdd rhaglennu yn y pen draw, ac yn effeithio ymhellach ar reffeniw darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. ⁷⁵
 - e) Mynegodd Cymru Greadigol, TAC, ACNI ac ACS bryderon hefyd y byddai cwmnïau cynhyrchu yng Nghymru, Gogledd Iwerddon a'r Alban yn y drefn honno yn dioddef

⁶⁸ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 3.

⁶⁹ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 3-4.

⁷⁰ Er enghraifft, gweler ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraff 1.19; ymateb TAC i'r ymgynghoriad, paragraff 9; ymateb Cymru Greadigol i'r ymgynghoriad, t. 1; ymateb ACS i'r ymgynghoriad, t. 2; Ymateb Fremantle UK i'r ymgynghoriad, t. 2.

⁷¹ Cawsom 13 ymateb ar y mater hwn. Gweler, er enghraifft, ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraffau 1.25-1.30; 3 munud o ymateb y Gorllewin i'r ymgynghoriad, t. 1; Ymateb Ffilm + Teledu Cryf i'r ymgynghoriad, t. 1; Ymateb Treason Films Ltd. i'r ymgynghoriad, t. 1; Ymateb True North Productions i'r ymgynghoriad, t. 1; Ymateb Vox Pictures i'r ymgynghoriad, t. 1.

⁷² Ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraff 1.26.

⁷³ Ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraff 1.41.

⁷⁴ Gweler ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraffau 1.41-1.47.

⁷⁵ Gweler ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraffau 1.48-1.49.

effeithiau negyddol penodol o ganlyniad i'r cynnig, oherwydd eu bod yn dweud bod y rhain yn debygol o fod yn fusnesau llai, ac weithiau arbenigol, sydd â sefyllfa fargeinio wan.⁷⁶

Ein penderfyniad i beidio â mynd ar drywydd y cynnig

- 4.9 Er nad ydym yn cytuno â'r holl farn a gyflwynwyd i ni ar effeithiau andwyol posibl y cynnig,⁷⁷ gan ystyried yr holl ymatebion ar y mater hwn, rydym o'r farn bod maint y buddion posibl yn ansicr.
- 4.10 Er bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wedi mynegi cefnogaeth i'n cynnig, nid oedd yr ymatebion yn cynnwys manylion sylweddol am raddfa na thebygolrwydd buddion posibl, ac ni wnaeth unrhyw ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus awgrymu bod achos dybryd dros lacio'r gwaharddiad ar fwndelu.
- 4.11 Nid yw'r Canllawiau yn rhagnodol o ran natur yr hawliau cynradd ac eilaidd, ac, fel y dangosir gan yr esblygiad yn yr hawliau cynradd a gafaelwyd gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ers i'r Canllawiau gael eu diweddaru diwethaf yn 2007, mae'r Canllawiau yn caniatáu hyblygrwydd yn natur yr hawliau y gellir eu caffael o dan y drwydded gynradd. Mae hawliau cynradd yn cwmpasu unrhyw hawliau y mae'r cynhyrchydd annibynnol yn cytuno i'w rhoi ar gael i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus o ganlyniad i'r comisiwn (yr ydym yn trafod yn fanylach yn Atodiad 4). Diweddarodd y BBC yn ei [God ddiweddar](#) sy'n diwygio, ymhlith pethau, testun ynghylch trefniadau gyda phartneriaid cyllido sy'n enghraifft o'r hyblygrwydd a roddir gan y Canllawiau presennol.⁷⁸ Felly, rydym o'r farn bod hyblygrwydd o fewn y Canllawiau presennol nad yw'n creu rhwystr sylweddol i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus fynd ar drywydd strwythurau cyllido amgen.
- 4.12 Gan bwyso hyn ochr yn ochr â'r pryderon a amlygwyd gan randdeiliaid eraill ar effeithiau negyddol posibl y cynnig, rydym wedi penderfynu peidio â gweithredu'r newid arfaethedig ar hyn o bryd.⁷⁹

⁷⁶ ymateb Cymru Greadigol i'r ymgynghoriad, t. 1; ymateb ymgynghori TAC, t. 2 a t. 5; ymateb ACS i'r ymgynghoriad, t. 2; Ymateb ACNI i ymgynghoriad Ofcom ar gynigion i ddiweddaru cwotâu PSB, t. 2.

⁷⁷ Er enghraifft, yn ei ymateb, dadleuodd Pact ein dadansoddiad o'r farchnad gan ddadlau bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn dal i gadw pŵer bargeinio sylweddol gan eu bod yn wahanol o ran strategaeth ddarlledu a chylch gorchwyl o SVoDs, ac, er bod costau'n uchel i gynhyrchydd newid i ddarlledwr arall, gall darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus newid i gynhyrchydd arall neu eu stiwdio fewnol yn rhwydd. Rydym o'r farn, er bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gomisiynydd allweddol yn y sector cynhyrchu yn y DU, mae SVoDs ac amlsianeli yn comisiynu mwy o gynnwys yn y DU o ystod gynyddol amrywiol o genres, tra bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn symud tuag at gomisiynu rhaglenni gyda ffocws ar gynnwys 'effaith uchel', i gystadlu â chwaraewyr byd-eang am gynulleidfaoedd. Mae llawer o gynhyrchwyr yn edrych i addasu i'r farchnad sy'n newid i gyflenwi ar draws comisiynwyr a genres lluosog. Mae rhagor o dystiolaeth gysylltiedig wedi'i nodi yn [ein Hadolygiad Cyfryngau Gwasanaeth Cyhoeddus](#).

⁷⁸ Gweler paragraff 3.3 o God y BBC

⁷⁹ Yng ngoleuni ein penderfyniad i beidio â bwrw ymlaen â'r cynnig bwndelu ac er budd cysondeb, mae paragraff 2.27 o'r Canllawiau terfynol yn darllen fel a ganlyn: "Ni ddylai'r Codau ragnodi trefniant ariannu penodol na chaniatáu unrhyw fwndelu hawliau'n awtomatig rhwng cam-fanteisio cynradd ac eilaidd ~~oni bai~~ bod y ddwy ochr yn cytuno ar hyn." (mae geiriau yn y Canllawiau cyfredol ond nid ydynt wedi'u cadw).

Dileu'r gwaharddiad ar hawliau paru

Yr hyn a gynigiwyd gennym

- 4.13 Mae'r Canllawiau presennol yn gwahardd darllenwyr gwasanaeth cyhoeddus rhag sicrhau darpariaethau hawliau cyfatebol neu ddarpariaethau sy'n cael yr effaith honno.⁸⁰ Yn ein hymgyngoriad, fe wnaethom gynnig dileu'r gwaharddiad fel y byddai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gallu cyfateb cynigion trydydd parti ar gyfer hawliau penodol i gynnwys y maent wedi'i gomisiynu.⁸¹
- 4.14 Fe wnaethom gynnig y gall hawliau paru fod o fudd i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus trwy eu galluogi i sicrhau argaeledd parhaus cynnwys ar eu platfformau yn well, lle gallai fod cynigion cystadleuol gan brynwyr trydydd parti eraill ar ôl dod i ben prif drwydded. Dywedasom y byddai hyn hefyd yn helpu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i wasanaethu buddiannau cynulleidfaoedd yn well, yn enwedig lle mae'r cynnwys hwnnw wedi dod yn gysylltiedig â darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Yn ogystal, o ystyried yr esblygiad mewn patrymau gwyllo a mwy o gystadleuaeth am gynnwys gan brynwyr eraill (e.e. SVoDs), dywedasom nad oedd achos digonol mwyach dros gredu y gallai galluogi Darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i sicrhau hawliau paru gael effaith andwyol ar gystadleuaeth.

Beth ddywedodd ymatebwyr

- 4.15 Mynegodd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus lefelau amrywiol o gefnogaeth i'r cynnig, gyda rhai yn nodi bod amwysedd yn y mathau o hawliau paru a'r camau yng nghylch bywyd y rhaglen y gallai hawliau paru fod yn berthnasol. Tynnodd darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sylw at y gall pob hawl cyfatebol (e.e. yn y cam cyllido cyn y comisiynu terfynol) gyflawni'r manteision yr oeddem wedi'u disgwyl yn yr ymgynghoriad. Gofynnodd rhai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus am eglurder pellach ynghylch ein bwriad yn hyn o beth.
- a) Nododd y BBC y dylai hawliau cyfatebol fod yn opsiwn ar ddiwedd cyfnod y drwydded ar gyfer rhaglenni a gomisiynwyd i ddechrau ac a wnaed ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Fodd bynnag, nododd fod caniatáu hawliau paru ar gyfer comisiynau tro cyntaf yn cario risgiau, megis effaith niweidiol bosibl ar gyllid trydydd parti.⁸²
 - b) Nododd Channel 4 yn yr un modd, er y gall y cynnig ganiatáu i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sicrhau presenoldeb cyson o gynnwys a gynhyrchir yn annibynnol, gall yr effeithiau fod yn wahanol yn seiliedig ar y gwahanol gamau o gylch bywyd rhaglen y gall hawliau cyfatebol fod yn berthnasol iddynt.⁸³
 - c) Croesawodd Channel 5 y newid ynglŷn â hawliau cyfatebol. Fodd bynnag, nododd y byddai'n debygol o fod cystadleuaeth gan ystod o brynwyr ar gyfer masnachfreintiau hirhoedlog, sy'n awgrymu efallai na fydd darpariaeth hawliau cyfatebol ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn ddigonol iddo gadw cynnwys ar ei wasanaeth.⁸⁴
 - d) Dywedodd ITV fod < .⁸⁵

⁸⁰ Paragraff 28 o'r Canllawiau presennol.

⁸¹ Paragraff 2.26 o'r Canllawiau drafft.

⁸² Gweler ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 4.

⁸³ Gweler ymateb Channel 4 i'r ymgynghoriad, t. 5. a t. 6.

⁸⁴ Gweler ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t.4.

⁸⁵ <

- 4.16 Cododd Pact, TAC, y 43 o gwmnïau cynhyrchu a ymatebodd i'n hymgyngoriad, Cymru Greadigol, ACNI, ac ACS bryderon ynglŷn â'r cynnig.⁸⁶ Rydym yn crynhoi'r pryderon hyn isod:
- a) Dywedodd yr ymatebwyr fod hawliau cyfatebol yn 'wrth-gystadleuol', gan atal prynwyr trydydd parti fel dosbarthwyr annibynnol rhag mynd i drafod gyda'r cynhyrchydd yn y lle cyntaf, gan na fyddent am ddatgelu eu prisiau dim ond i golli allan i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Byddai hyn yn effeithio ar allu cynhyrchydd i godi cyllid ar gyfer rhaglenni yn y dyfodol.
 - b) Nododd Pact ymhellach y byddai hyn yn gwanhau perthynas y cynhyrchydd â dosbarthwyr ac yn cyfyngu ar ryddid masnachol y cynhyrchydd.⁸⁷
 - c) Cododd nifer o gwmnïau cynhyrchu a Pact bryderon lle mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gwybod sut mae prynwyr trydydd parti yn gwerthfawrogi'r prosiectau, eu bod yn debygol o ddewis yr un mwy proffidiol i arfer eu hawl i gydweddu, gan adael y dosbarthwyr gyda phrosiectau llai proffidiol a mwy peryglus (h.y. 'cherry-picking').⁸⁸
 - d) Tynnodd Dartmouth Films sylw at y ffilm os yw cynhyrchiad yn cael ei wneud o dan y Gronfa Sgrin Fyd-eang, mae'n rhaid iddo gael partneriaid nad ydynt yn y DU. Yn yr achosion hyn, dadleuodd, pe bai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn y DU yn cyfateb i un o'r cyllidwyr rhyngwladol eraill a thrwy wneud hynny, anghymhwysu'r ffilm am gyllid yn y diriogaeth honno, byddai eu cynllun cyllid cyfan yn cwmpo.⁸⁹

Ein penderfyniad i beidio â mynd ar drywydd y cynnig

- 4.17 Er y gallai fod manteision i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a chynulleidfaoedd o'n cynnig,⁹⁰ awgrymodd yr ymatebion i'r ymgynghoriad fod paru hawliau yn fater cymhleth ac efallai na fydd dileu'r gwaharddiad ar hawliau paru yn cyflawni'r buddion i gynulleidfaoedd yr oeddem wedi'u disgwyl i ddechrau.
- 4.18 Gall tynnu blanced arwain at hawliau cyfatebol yn cael eu cymhwyso ar gamau eraill o gylch bywyd y rhaglen, fel y cam cyllido, gyda chanlyniadau negyddol anfwriadol. Rydym yn deall bod ymatebwyr y sector cynhyrchu, Cymru Greadigol, ACNI, ac ACS, wedi dehongli hawliau cyfatebol i wneud cais i raddau helaeth yn y cam cyllido. O ganlyniad, maent wedi amlinellu eu pryderon am hyn yn cael effaith andwyol mewn perthynas ag ariannu cynyrchiadau annibynnol.
- 4.19 Rydym hefyd yn nodi bod rhai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus wedi mynegi amheuan ynghylch maint manteision ein cynnig, yn benodol lle maent yn wynebu cystadleuaeth ac yn debygol o gael eu rhagori gan gomisiynwyr mwy a gwell (e.e. SVoDs).

⁸⁶ Roedd y Cytundeb hefyd yn nodi effeithiau eraill hawliau paru (ar y cyd â'r cynnig bwndelu) yr ydym eisoes wedi'u nodi ym mharagraff 4.8 (d). Roedd gan TAC, Cymru Greadigol, ACNI ac ACS bryderon tebyg hefyd ynglŷn â pharu hawliau â bwndelu, fel y nodir ym mharagraff 4.8 (e).

⁸⁷ Cyflwynodd Pact hefyd ganlyniadau arolwg a gynhaliwyd ganddynt gyda 18 o ddosbarthwyr – gweler Arolwg [Atodiad 2](#) o Ddosbarthwyr Pact.

⁸⁸ Er enghraifft, ymateb y Cytundeb i'r ymgynghoriad, paragraff 1.37; [Arrow International Media Ltd.](#) ymateb i'r ymgynghoriad, t. 2.

⁸⁹ Gweler [ymateb Dartmouth Films](#) i'r ymgynghoriad, t. 2.

⁹⁰ Yn benodol, efallai y bydd manteision pan fydd hawliau paru yn berthnasol ar ddiwedd cyfnod y drwydded sylfaenol er mwyn i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus allu cadw'r rhaglen i'w gynulleidfa.

4.20 O ystyried y rhesymau uchod, rydym wedi penderfynu peidio â bwrw'r cynnig ymlaen yn ein Canllawiau terfynol.⁹¹

⁹¹ Rydym wedi tynnu'r geiriau "*Credwn y gallai darpariaethau o'r fath rwystro cystadleuaeth*" o baragraff 2.28 o'r Canllawiau terfynol. Rydym yn esbonio ein sefyllfa yn y datganiad hwn ac nid oes angen cynnwys rhesymeg yn y Canllawiau at ddibenion y ddogfen honno.

A1. Fframwaith cyfreithiol

- A1.1 Yn yr atodiad hwn, rydym yn crynhoi'r darpariaethau statudol sy'n berthnasol i'r datganiad hwn a'r Canllawiau cyfatebol.
- A1.2 Yn gyntaf, fe wnaethom nodi dyletswyddau cyffredinol Ofcom o dan adran 3 o Ddeddf 2003 a dyletswyddau eraill y mae'n rhaid i ni eu cyflawni wrth gyflawni swyddogaethau. Yna rydym yn disgrifio'r fframwaith statudol sy'n berthnasol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sy'n berthnasol i'n Canllawiau a Chodau Darlledwyr Gwasanaethau Cyhoeddus.

Dyletswyddau cyffredinol Ofcom

- A1.3 Mae dyletswyddau cyffredinol Ofcom wrth gyflawni ei swyddogaethau wedi'u nodi yn adran 3 o Ddeddf 2003 ac maent yn cynnwys ei brif ddyletswydd i hyrwyddo buddiannau dinasyddion mewn perthynas â materion cyfathrebu a defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, lle bo hynny'n briodol, trwy hyrwyddo cystadleuaeth.
- A1.4 Wrth gyflawni ein swyddogaethau, mae'n ofynnol i ni sicrhau amcanion penodol, gan gynnwys:
- argaeledd ledled y Deyrnas Unedig o ystod eang o wasanaethau teledu a radio sydd (yn ei gyfanrwydd) o ansawdd uchel ac wedi'u cyfrifo i apelio at amrywiaeth o chwaeth a diddordebau;
 - cynnal lluosogrwydd digonol o ddarparwyr gwahanol wasanaethau teledu a radio; a
 - cymhwyso, yn achos pob gwasanaeth teledu a radio, safonau sy'n darparu amddiffyniad digonol i aelodau o'r cyhoedd rhag cynnwys deunydd sarhaus a niweidiol mewn gwasanaethau o'r fath.
- A1.5 Rhaid inni hefyd ystyried nifer o faterion gan gynnwys:
- y dymuniad i hyrwyddo 'r gwaith o gyflawni dibenion darlledu teledu gwasanaeth cyhoeddus yn y DU;
 - y dymuniad i annog buddsoddiad ac arloesi mewn marchnadoedd perthnasol; a
 - y dymuniad i hyrwyddo cystadleuaeth yn y marchnadoedd perthnasol; a
 - Wrth gyflawni ei ddyletswyddau cyffredinol, rhaid i Ofcom ystyried yr egwyddorion y dylai gweithgareddau rheoleiddio fod yn dryloyw, atebol, cymesur, cyson, ac wedi'u targedu at achosion lle mae angen gweithredu yn unig, ac unrhyw egwyddorion eraill sy'n ymddangos i Ofcom i gynrychioli'r arfer rheoleiddio gorau.
- A1.6 Yn ogystal â dyletswyddau cyffredinol Ofcom, mae'r dyletswyddau statudol canlynol yn berthnasol at ddibenion y datganiad hwn.

Dyletswydd twf economaidd

- A1.7 [Mae adran 108 o Ddeddf Dadreoleiddio 2015](#) yn nodi dyletswydd Ofcom i ystyried dymunoldeb hyrwyddo twf economaidd wrth arfer ei swyddogaethau rheoleiddio. Er mwyn ystyried hyrwyddo twf economaidd, bydd Ofcom yn arfer ei swyddogaethau rheoleiddio mewn ffordd sy'n sicrhau:

- dim ond pan fo angen y cymerir camau rheoleiddiol; a
- Mae unrhyw gamau a gymerir yn gymesur.⁹²

A1.8 Mae canllawiau statudol y llywodraeth ar y ddyletswydd hon yn cydnabod gyrwyr twf economaidd i gynnwys arloesedd a chystadleuaeth.

Dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus

- A1.9 Mae adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (Deddf 2010) yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth, ac ymddygiad gwaharddedig arall sy'n gysylltiedig â'r nodweddion gwarchodedig canlynol: oedran; anabled; aillbennu rhyw; priodas a phartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; rhyw a chyfeiriadedd rhywiol. Mae Deddf 2010 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal a meithrin perthynas dda rhwng personau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig penodol a phobl nad ydynt.
- A1.10 Mae adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 (Deddf 1998) hefyd yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau sy'n ymwneud â Gogledd Iwerddon, i roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal a rhoi sylw i'r dymunoldeb o hyrwyddo perthynas dda ar draws ystod o gategoriâu a amlinellir yn Neddf 1998. Mae Cynllun Cydraddoldeb Diwygiedig Gogledd Iwerddon Ofcom yn esbonio sut rydym yn cydymffurfio â'n dyletswyddau statudol o dan Ddeddf 1998 Actio.

Dyletswydd y Gymraeg

- A1.11 Sefydlodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 fframwaith cyfreithiol i osod dyletswyddau ar sefydliadau penodol i gydymffurfio â safonau mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae'r safonau a gyhoeddwyd i Ofcom wedi'u rhestru yn hysbysiad cydymffurfio Ofcom sy'n effeithiol o 25 Ionawr 2017.
- A1.12 Mae Safonau Lluio Polisiâu'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom asesu (a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) trin y Gymraeg ddim yn llai ffafriol na'r iaith Saesneg, wrth lunio polisi newydd neu adolygu neu adolygu neu adolygu polisi presennol.

Y fframwaith statudol perthnasol o safbwynt Darlledwyr Gwasanaethau Cyhoeddus

- A1.13 Mae gan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nifer o wahanol rwymedigaethau rheoleiddio. Mae'r rhain yn cynnwys:
- eu cylch gorchwyl ar y cyd i sicrhau bod ystod eang o gynnwys clyweledol ar gael sy'n diwallu anghenion ac yn bodloni diddordebau cymaint o gynulleidfaoedd gwahanol â

⁹² Adran 108(2)(b) o Ddeddf Dadreoleiddio 2015.

phosibl, gan ystyried pryd a sut y gellir cyrchu'r rhaglenni, yn ogystal â natur y rhaglenni a'r pynciau a gwmpesir ganddynt.⁹³

- eu cwotâu rhaglennu,⁹⁴ gan gynnwys cwota i'w gynnwys yn eu sianel gwasanaeth cyhoeddus darlledu neu eu chwaraewr ar-lein dynodedig, cynyrchiadau annibynnol (fel y'i diffinnir yng Ngorchymyn 1991 a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol).⁹⁵

- A1.14 O dan eu fframweithiau rheoleiddio priodol, mae'n ofynnol i bob darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael Cod, sy'n gorfod nodi'r egwyddorion y bydd y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn eu cymhwyso wrth gytuno ar delerau ar gyfer comisiynu cynyrchiadau annibynnol.⁹⁶
- A1.15 Rhaid i'r Codau sicrhau'r canlyniadau canlynol yn y modd a ddisgrifir yn y Canllawiau a gyhoeddwyd gan Ofcom:
- a) cymhwysir amserlen resymol i drafodaethau ar gyfer comisiynu cynhyrchiad annibynnol ac ar gyfer cwblhau cytundeb rhwymol;
 - b) mae yna beth sy'n ymddangos i Ofcom yn ddigon o eglurder, pan gomisiynir cynhyrchiad annibynnol, am y gwahanol gategoriâu o hawliau i ddarlledu neu fel arall i ddefnyddio neu ecsbloetio'r cynhyrchiad a gomisiynwyd sy'n cael eu gwaredu;
 - c) ei bod yn ymddangos i Ofcom bod digon o dryloywder ynghylch y symiau sydd i'w talu mewn perthynas â phob categori o hawliau;
 - d) ei bod yn ymddangos i Ofcom bod trefniadau boddhaol mewn grym ynghylch hyd a natur ecsgliwsif yr hawliau hynny;
 - e) mae gweithdrefnau'n bodoli ar gyfer adolygu'r trefniadau a fabwysiadwyd yn unol â'r cod ac i ddangos cydymffurfiaeth ag ef;
 - f) mae'r gweithdrefnau hynny'n cynnwys gofynion ar gyfer monitro cymhwyso'r cod ac ar gyfer gwneud adroddiadau i Ofcom;
 - g) gwneir darpariaeth ar gyfer datrys anghydfodau sy'n codi mewn perthynas â darpariaethau'r cod (trwy gyflafareddu annibynnol neu fel arall) mewn modd sy'n ymddangos i Ofcom yn briodol; a

⁹³ [Adran 264](#)(4) o Ddeddf 2003. Yn ogystal, rhaid i'r ystod o gynnwys y mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, gyda'i gilydd, yn ei wneud ar gael cynnwys deunydd sy'n bodloni'r gofynion yn adran 264(4) – (6) o Ddeddf 2003. Mae'r rhain yn cynnwys darparu ystod briodol o gynyrchiadau annibynnol gyda hyd cyfunol priodol (adran 264(5)(d)(i)).

⁹⁴ Ar gyfer y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus trwyddedig, gweler, e.e., [adran 277 o Ddeddf 2003](#); ar gyfer S4C, gweler paragraff 7 o Ran 2 o Atodlen 12 i Ddeddf 2003; ar gyfer y BBC, gweler paragraff 1 o Ran 1 o Atodlen 12 i Ddeddf 2003 a paragraff 6, Atodlen 3 i'r Cytundeb Fframwaith. Bydd angen i'r Ysgrifennydd Gwladol ddiweddarau'r Cytundeb Fframwaith i adlewyrchu'r diwygiadau deddfwriaethol a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau.

⁹⁵ Mae'r Llywodraeth yn bwriadu gwneud rheoliadau newydd sy'n dirymu Gorchymyn 1991. Mae'r rheoliadau drafft, Rheoliadau Darlledu (Cynyrchiadau Annibynnol), i'w gweld yma [Deddf y Cyfryngau: dogfennau ategol - GOV.UK](#). Mae angen ei osod gerbron y Senedd ac mae angen cymeradwyaeth gan ddau Dŷ'r Senedd.

⁹⁶ Gweler adran 285(2) o Ddeddf 2003 ar gyfer ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus trwyddedig; ar gyfer S4C, gweler paragraff 10(3)(c) o Atodlen 12 i Ddeddf 2003; ar gyfer y BBC, gweler paragraff 8(2) o Atodlen 3 i Gytundeb Fframwaith y BBC. Bydd diwygiadau a wneir gan Ddeddf y Cyfryngau i Atodlen 12 i Ddeddf 2003, maes o law, yn gosod y gofyniad i'r BBC gydymffurfio â Chod ar sail statudol (gweler y diwygiadau a wnaed i baragraff 1(1)(a) o Atodlen 12, nad ydynt mewn grym eto). Fel uchod, bydd angen i'r Ysgrifennydd Gwladol ddiweddarau'r Cytundeb Fframwaith i adlewyrchu'r diwygiadau deddfwriaethol a wnaed gan Ddeddf y Cyfryngau.

h) bod y fath wybodaeth am gymhwyso'r cod y mae Ofcom yn ei ystyried yn briodol yn cael ei rhoi i bersonau sy'n gwneud cynyrchiadau annibynnol sydd i'w comisiynu yn unol â'r cod.⁹⁷

A1.16 Mae'n ofynnol i ni gyhoeddi canllawiau i gynorthwyo darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i lunio eu Codau (Canllawiau).⁹⁸ Rhaid i'r Canllawiau fod yn ganllawiau cyffredinol ac ni ddylent nodi telerau penodol i'w cynnwys yn y cytundebau comisiynu y mae'r Canllawiau yn ymwneud â nhw.

A1.17 Mae'n ofynnol i ni ymgynghori â darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a phersonau sy'n gwneud cynyrchiadau annibynnol (neu bersonau sy'n ymddangos i Ofcom i'w cynrychioli), y BBC ac S4C ynglŷn ag unrhyw ddiwygiadau yr ydym yn bwriadu eu gwneud i'r canllawiau hyn.⁹⁹

⁹⁷ Adran 285(3)(h) o Ddeddf 2003.

⁹⁸ Adran 285 o Ddeddf 2003.

⁹⁹ Adran 285(6)(c) o Ddeddf 2003.

A2. Asesu effaith ein penderfyniadau

- A2.1 Yn yr Atodiad hwn, rydym yn nodi'r asesiad o effaith ein penderfyniadau gan gynnwys yr effaith ar gydraddoldeb a'r Gymraeg. Mae'r asesiadau effaith yn ystyried y newidiadau yr ydym yn eu cynnig yn y Canllawiau terfynol fel yr amlinellir ym mhrif gorff y datganiad hwn. Rydym wedi ystyried ymatebion perthnasol rhanddeiliaid wrth gyrraedd ein hasesiadau effaith terfynol, fel y trafodwyd ym mhrif gorff y datganiad hwn.
- A2.2 Yn benodol mewn perthynas â dau o'n cynigion ymgynghori, sy'n cymhwyso'r gwaharddiad ar fwndelu a dileu'r gwaharddiad ar hawliau paru, tynnodd nifer o randdeiliaid sylw at yr effeithiau andwyol ar y sector cynhyrchu, gyda Chymru Greadigol a TAC yn mynegi pryderon am yr effaith anghymesur ar y sector cynhyrchu yng Nghymru gyda goblygiadau dilynol i gynnwys y Gymraeg.¹⁰⁰ O ystyried nad ydym yn mynd ar drywydd y naill gynnig neu'r llall yn y Canllawiau terfynol (gweler adran 4), nid ydym wedi ystyried yr ymatebion hyn ymhellach yn ein hasesiadau effaith.

Asesiad effaith

- A2.3 [Mae adran 7 o Ddeddf Cyfathrebu 2003](#) yn ei gwneud yn ofynnol i ni gynnal a chyhoeddi asesiad o'r effaith a ragwelir o weithredu newid a fyddai'n debygol o gael effaith sylweddol ar fusnesau neu'r cyhoedd yn gyffredinol, neu pan fydd newid mawr yng ngweithgareddau Ofcom. Mae asesiadau effaith yn ein helpu i ddeall y penderfyniadau polisi yr ydym wedi penderfynu eu cymryd a pham rydym yn ystyried bod y penderfyniadau hynny yn cyflawni ein dyletswyddau a'n hamcanion perthnasol orau yn y ffordd leiaf ymwithiol.
- A2.4 Rydym wedi ystyried effeithiau posibl ein newidiadau – yn benodol, ar gynulleidfaoedd, darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a chynhyrchwyr. Rydym wedi ystyried yr effeithiau hyn mewn perthynas â dewis arall lle rydym yn gwneud dim ond y set gulaf o newidiadau sy'n angenrheidiol er mwyn i'n Canllawiau fod yn gyson â'r diwygiadau a wnaed i'r fframwaith cyfreithiol gan Ddeddf y Cyfryngau.
- A2.5 Mae'n ofynnol i ni ddiweddarau ein Canllawiau fel rhan o'n gwaith i weithredu'r Ddeddf Cyfryngau. Er nad yw'r gofyniad i gynhyrchu Codau yn newydd, bydd y newidiadau a achosir gan Ddeddf y Cyfryngau yn cynnwys newidiadau i fathau o gomisiynu a gwmpesir gan Godau ac ychwanegu egwyddor newydd y mae'n rhaid i'r Codau ei chyflawni.
- A2.6 Er mwyn osgoi amheuaeth, nid ydym wedi asesu effaith y newidiadau a wnaed gan, neu sy'n ofynnol gan Ddeddf y Cyfryngau.¹⁰¹ Mae'r rhain yn ymwneud ag ymestyn Cod

¹⁰⁰ Cododd Pact bryderon penodol nad oedd ein hasesiad effaith o'r ddau gynnig yn meintoli ac nad oedd yn ystyried yn ddigonol effeithiau ar gystadleuaeth a chynaliadwydd y sector cynhyrchu, neu hyrwyddo twf economaidd. O ran pryderon penodol Pact, rydym o'r farn y byddwn yn rhoi pwysau priodol i'r holl effeithiau p'un a ydym wedi meintoli'r rhain ai peidio. Rydym hefyd o'r farn mai ein prif ddyletswydd yw hyrwyddo buddiannau defnyddwyr, lle bo hynny'n briodol trwy hyrwyddo cystadleuaeth. Yn ein hasesiadau effaith yn y ddogfen hon, rydym wedi ystyried effeithiau ar a'r angen i gydbwysu'r rhain ar gyfer cynulleidfaoedd, darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, a'r cwmnïau cynhyrchu.

¹⁰¹ Mae hyn yn unol â'n Canllawiau Asesu Effaith sy'n nodi na fydd asesiad effaith yn cael ei sy'n ofynnol pan fo deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i ni ymyrryd mewn ffordd benodol (er y gallwn gyflawni effaith asesiad lle mae gennym ddisgresiwn dros yr union ffordd yr ydym yn ymyrryd).

darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gomisiynau cynyrchiadau annibynnol ar gyfer ei chwaraewr ar-alw dynodedig, lle bwriedir i'r cynnwys hwnnw gyfrif tuag at gwota cynhyrchu annibynnol darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Mewn perthynas â'r gofyniad tryloywder newydd, lle mae'n rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddarparu gwybodaeth am gymhwyso ei Chod i gynhyrchwyr annibynnol y mae'n eu comisiynu, mae gennym ddisgresiwn ar weithredu'n union hyn. Felly, rydym wedi cynnwys hyn yn ein hasesiad effaith.

- A2.7 Yn ogystal â gweithredu'r newidiadau deddfwriaethol a gyflwynwyd gan Ddeddf y Cyfryngau, rydym wedi gwneud newidiadau pellach; yr effeithiau yr ydym yn eu hasesu isod. Rydym wedi gwneud diweddariadau i amcanion y Canllawiau i alinio'n well â chylch gwaith diwygiedig darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus o dan Ddeddf y Cyfryngau. Ymhellach, gan nad yw'r Canllawiau wedi'u diweddarw ers 2007, rydym wedi gwneud diweddariadau i'r trefniadau adolygu ac adrodd a mân newidiadau eraill i'r iaith i wella eglurder ac adlewyrchu arferion cyfredol y diwydiant yn well.¹⁰²

Asesiad o'r effeithiau cyffredinol

- A2.8 Ar y cyfan, rydym yn disgwyl nad yw ein newidiadau'n debygol o arwain at wyriadau sylweddol o'r arfer neu'r canlyniadau presennol. Rydym o'r farn y bydd effaith gyfanredol y newidiadau yn gadarnhaol, yn gymesur, ac yn cyflawni ein hamcanion yn y ffordd leiaf ymwithiol. Mae'r effeithiau mwyaf uniongyrchol yn disgyn ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a chynhyrchwyr, er ein bod yn nodi y byddai rhai o'r manteision perthnasol yn pasio'n anuniongyrchol i gynulleidfaoedd (e.e. mae ein hamcanion diwygiedig yn canolbwyntio mwy ar gefnogi darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i ddiwallu diddordeb gwylwyr.) Gan dynnu o'n trafodaeth yn adran 3, mae ein barn am effaith debygol newidiadau penodol wedi'i nodi isod.

Asesu effeithiau newidiadau penodol

- A2.9 **Diwygiadau sy'n gysylltiedig â thryloywder:** Mae ein newid i sicrhau bod y Codau yn dryloyw drwy ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gynnwys Codau a dogfennau perthnasol ar eu gwefan (gweler paragraff 3.14 a throednodyn 23) yn debygol o fod o fudd i gynhyrchwyr drwy wneud gwybodaeth yn haws ei chychu o'i gymharu â'r arfer cyfredol. Mae unrhyw gynnydd yn y baich gweinyddol ar gyfer darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn debygol o fod yn isel ac rydym yn disgwyl i'r effaith net fod yn gadarnhaol. Nid ydym yn disgwyl i hyn arwain at unrhyw effaith niweidiol ar gynulleidfaoedd.
- A2.10 **Adolygu amcanion y Canllawiau:** Mae ein hamcanion diwygiedig yn canolbwyntio mwy ar gefnogi'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyflawni eu gorchmynion diwygiedig er mwyn hyrwyddo buddiannau gwylwyr (gweler paragraff 3.34). Rydym yn disgwyl i unrhyw effaith o'n newidiadau i amcanion fod yn fuddiol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, cynhyrchwyr annibynnol, a chynulleidfaoedd. Mae hyn oherwydd bod cyflawni cylchoedd gwaith darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cynnwys cefnogaeth i'r sector cynhyrchu annibynnol a sicrhau bod buddiannau'r gwylwyr yn cael eu bodloni.
- A2.11 Rydym wedi gwneud newidiadau eraill i'r testun i gyd-fynd yn well â'r amcanion diwygiedig, er enghraifft, dylai contractau comisiynu darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r

¹⁰² Rydym hefyd wedi gwneud mân newidiadau i'r drafftio o ddatrys anghydfodau o fewn y Canllawiau terfynol fel y cynigiwyd yn yr ymgynghoriad. O ystyried bod y rhain yn fân welliannau drafftio, rydym yn ystyried effeithiau'r rhain o dan 'Mân welliannau eraill' yn yr asesiad effaith yma.

hawliau y maent yn ceisio eu caffael fod yn ymatebol i anghenion cynulleidfaoedd sy'n newid (gweler paragraff 3.35). Er nad ydym yn disgwyl unrhyw effeithiau sylweddol, rydym o'r farn y bydd y newidiadau yn fuddiol, trwy egluro pwysigrwydd pecynnau hawliau sy'n esblygu yn unol ag anghenion y gynulleidfa wrth gydbwysu buddiannau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, cynhyrchwyr a chynulleidfaoedd.

A2.12 Adolygu ac adrodd trefniadau: Rydym wedi penderfynu gwneud mân ddiwygiadau i'r adran hon o'r Canllawiau:

- a) Rydym wedi egluro, pan fo darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn gwneud addasiadau i unrhyw ddogfen sy'n gysylltiedig â'r Cod, rhaid iddynt geisio cymeradwyaeth gan Ofcom os yw'r ddogfen honno'n cynnwys gwybodaeth y mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei darparu o dan y Canllawiau hyn (gweler paragraff 3.43). Fel yr eglurwyd, nid yw hyn yn newid i'r gofyniad presennol ac felly nid yw'n arwain at unrhyw effeithiau ychwanegol.
- b) Rydym hefyd wedi egluro y gallai fod yn briodol i Ofcom adolygu'r Canllawiau o bryd i'w gilydd yn hytrach na dim ond pan fydd mater yn cael ei godi gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (gweler paragraff 3.44). Rydym o'r farn bod effaith gyffredinol y newid hwn yn debygol o fod yn gadarnhaol oherwydd bydd yn helpu i sicrhau bod y Canllawiau'n addasu i ddatblygiadau mewn technolegau ac arferion diwydiant, o fudd i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, cynhyrchwyr a chynulleidfaoedd. Rydym o'r farn bod y buddion hyn yn gorbwysu'r potensial ar gyfer rhywfaint o faich gweinyddol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus lle mae diwygiadau i'r Canllawiau yn arwain at adolygiadau ychwanegol o'u Codau.
- c) Mewn perthynas â threfniadau adrodd, rydym wedi diwygio'r Canllawiau i fynnu bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cadw'r wybodaeth angenrheidiol i ddangos cydymffurfiaeth â'r Cod am isafswm cyfnod o dair blynedd yn hytrach na chynhyrchu a chyflwyno adroddiad blynyddol (gweler paragraff 3.45). Rydym o'r farn y bydd hyn yn lleihau'r baich gweinyddol ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus o'i gymharu â'r trefniadau presennol i gynhyrchu a chyflwyno adroddiadau blynyddol. Nid ydym yn rhagweld unrhyw effeithiau o'r newid hwn ar gynhyrchwyr na chynulleidfaoedd.

A2.13 Mân ddiwygiadau eraill: Rydym wedi gwneud nifer o fân ddiweddariadau eraill i'r Canllawiau (gweler paragraffau 3.57 a 3.58). Rydym yn disgwyl i unrhyw effeithiau sy'n codi mewn perthynas â'r newidiadau hyn fod yn gadarnhaol trwy wneud y Canllawiau yn haws i'w deall i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, cynhyrchwyr a rhanddeiliaid eraill.

Asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb

A2.14 Mae adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (Deddf 2010) yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac ymddygiad gwaharddedig arall sy'n gysylltiedig â nodweddion gwarchodedig o dan Ddeddf 2010.¹⁰³ Mae Deddf 2010 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal a meithrin perthynas dda rhwng personau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig penodol a phobl nad ydynt.

¹⁰³ Y nodweddion gwarchodedig hyn yw: oedran; anabledd; ailbennu rhywedd; priodas a phartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; ras; crefydd neu gred; rhyw a chyfeiriadedd rhywiol.

- A2.15 Mae gan Ofcom ddyletswyddau ar wahân ond cyflenwol o dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb Gogledd Iwerddon.¹⁰⁴ Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom sgrinio polisiau am eu heffaith ar gyfle cyfartal a/neu berthynas dda ym mhob un o'r naw categori cydraddoldeb a nodwyd ar gyfer Gogledd Iwerddon.
- A2.16 Rydym wedi ystyried yn ofalus a fydd y newidiadau yr ydym wedi'u gwneud i'r Canllawiau yn cael effaith arbennig ar bersonau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig (gan gynnwys hil, oedran, anabledd, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, ailbennu rhywedd, beichiogrwydd a mamolaeth, priodas a phartneriaeth sifil a chrefydd neu gred yn y DU a hefyd dibynyddion a barn wleidyddol yng Ngogledd Iwerddon), ac yn benodol a allant wahaniaethu yn erbyn personau o'r fath neu effeithio ar gyfle cyfartal neu berthynas dda. Mae'r asesiad hwn yn ein helpu i gydymffurfio â'n dyletswyddau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a Deddf Gogledd Iwerddon 1998.
- A2.17 Rydym o'r farn bod rhai o'n newidiadau yn debygol o gael effaith gadarnhaol ar grwpiau penodol - yn benodol, grwpiau â gofynion hygrychedd. Mae hyn oherwydd ein bod yn mynnu bod y Cod a'r holl ddogfennau perthnasol ar gael yn rhwydd ac yn hawdd eu cyrraedd ar wefan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, ac y dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ystyried anableddau ac anghenion hygrychedd eraill. Rydym o'r farn bod y newidiadau eraill yr ydym wedi'u gwneud yn debygol o gael effaith niwtral mewn perthynas â phobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig eraill.

Cymraeg

- A2.18 Mae gan y Gymraeg statws swyddogol yng Nghymru.¹⁰⁵ Er mwyn rhoi effaith i hyn, mae'n ofynnol i rai cyrff cyhoeddus, gan gynnwys Ofcom, gydymffurfio â safonau'r Gymraeg mewn perthynas â'r defnydd o'r Gymraeg, gan gynnwys yr egwyddor gyffredinol na ddylid trin Cymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg yng Nghymru.¹⁰⁶ Yn unol â hynny, rydym wedi ystyried effaith bosibl ein hadolygiad ar (i) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg; a (ii) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- A2.19 I'r graddau y mae gennym ddisgresiwn wrth lunio newidiadau i'r Canllawiau terfynol, rydym wedi ystyried yr effeithiau posibl ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na Saesneg lle bo hynny'n berthnasol. Yn benodol, mewn perthynas â'r gofyniad bod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cyhoeddi eu Codau, rydym wedi annog y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyhoeddi eu Codau yn Gymraeg a Saesneg. Rydym o'r farn bod y newidiadau yn debygol o gael effeithiau cadarnhaol neu fwy o effeithiau cadarnhaol ar gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.

¹⁰⁴ Adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998.

¹⁰⁵ Adran 1(1), Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011.

¹⁰⁶ Mae'r safonau Cymraeg y mae'n ofynnol i Ofcom gydymffurfio â nhw ar gael ar ein gwefan.

A3. Cwmnïau cynhyrchu a ymatebodd i'n hymgyngoriad

A3.1 Ymatebodd y cwmnïau cynhyrchu canlynol i'n hymgyngoriad¹⁰⁷:

- 3 Minutes West
- 72 Film
- Arrow International Media
- Beagle Media
- Brinkworth Productions
- Buccaneer
- Content Kings
- Dancing Ledge
- Dartmouth Films
- Drama Republic
- Element Pictures
- Firecrest Films
- Fremantle UK
- LA Productions
- Magical Society
- New Light Studio
- Noho Film & TV
- Old Hall Films
- Planispheres
- Red Planet Pictures
- Redeeming Features
- Roughcut TV
- Strong Film & TV
- The Illuminated Film Company
- Treason Films Ltd
- True North Productions
- Vox Pictures
- Woodcut Media

¹⁰⁷ Ymatebodd tri chwmni cynhyrchu ychwanegol ond gofynnodd i'w hymatebion llawn aros yn gyfrinachol. Gofynnodd tri chwmni cynhyrchu bod eu henwau yn cael eu tynnu o'u hymatebion cyhoeddedig. Rydym wedi marcio'r ymatebion hyn fel 'Enw yn ôl' yn unol â hynny i'w cyhoeddi. Ni chadarnhaodd naw cwmni cynhyrchu arall statws cyfrinachedd eu hymatebion. Fel y cyfryw, rydym hefyd wedi trin yr ymatebion hyn fel cyfrinachol.

A4. Sylwadau ychwanegol gan ymatebwyr

A4.1 Cawsom nifer o sylwadau ar y Canllawiau drafft a oedd yn ategol i'r materion allweddol a drafodwyd yn adrannau 3 a 4 o'r datganiad hwn. Yn yr atodiad hwn, rydym yn nodi ein hymatebion i'r sylwadau ategol hyn, gan esbonio lle rydym wedi gwneud newidiadau i'r Canllawiau mewn ymateb a lle nad ydym wedi gwneud newidiadau. Mae'r sylwadau a drafodir yn yr atodiad hwn yn ymdrin ag amrywiaeth o faterion, ond rydym wedi eu grwpio a'n hymatebion yn:

- a) Ymatebion eraill ar newidiadau a wnaed i adlewyrchu cwmpas ehangach y Canllawiau; a
- b) Sylwadau rhanddeiliaid eraill.

a) Ymatebion eraill ar newidiadau a wnaed i adlewyrchu cwmpas ehangach y Canllawiau

A4.2 Cawsom amrywiaeth o sylwadau gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ar faterion sy'n ymwneud â diffinio hawliau cynradd ac eilaidd, a rhagnodiad y Canllawiau, pob un ohonynt yn eu tro.

Diffinio hawliau cynradd ac eilaidd

Beth ddywedodd ymatebwyr

A4.3 Gwnaeth ITV y sylwadau canlynol mewn perthynas â hawliau cynradd ac eilaidd:

- Awgrymwyd y dylid disodli'r cysyniad presennol o hawliau 'cynradd' gyda'r cysyniad o hawliau 'prif' sydd yn eu barn nhw, yn llai awgrymog o'r byd sy'n seiliedig ar sianel ac amser yn anhyblyg lle cafodd 'cynradd' eu creu. Dywedasant: "*Fel o'r blaen, bydd cynhyrchwyr yn cadw pob hawl arall, y gallem eu labelu fel hawliau 'gweddilliol' - h.y. y rhai nad ydynt yn rhan o'r pecyn 'prif'.*";¹⁰⁸
- Fe wnaethant ddweud &

A4.4 Dywedodd ITV na ddylai fod i Ofcom benderfynu pa hawliau sydd o fewn y brif drwydded, mewn perthynas â'r datganiad canlynol yn y Canllawiau drafft: "*trwy gytundeb, mae rhai categorïau o hawliau eisoes yn tueddu i fod yn nwylo'r cynhyrchydd e.e. hawliau eilaidd rhyngwladol a marchnata. Ni fyddem yn disgwyl i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus geisio ymestyn cwmpas eu rheolaeth dros y ffordd y mae hawliau o'r fath yn cael eu hecsbloetio y tu hwnt i'r hyn a gytunwyd yn y drwydded sylfaenol*".¹⁰⁹

A4.5 Dywedodd Channel 4, er ei bod yn amlwg yn angenrheidiol i Godau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi'n glir hawliau priodol darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a chynhyrchwyr, fe wnaethant annog Ofcom i nodi'n glir ei bod yn dderbyniol i hawliau priodol gael eu

¹⁰⁸ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 2.

¹⁰⁹ Gweler paragraff 2.24 o'r Canllawiau drafft. Trafodwyd yn ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 9-10.

diffinio'n negyddol – h.y. gyda chyfeiriad at yr hyn nad yw'n cael ei gynnwys, yn ogystal â chadarnhaol.

- A4.6 Yn eu hymateb, dywedodd y BBC, pan adolygwyd y Canllawiau diwethaf yn 2007, roedd "*diffiniad llawer cryfach rhwng marchnadoedd cynradd ac eilaidd*"¹¹⁰ ac, er mwyn darparu cynnwys mewn ffordd sy'n diwallu anghenion cymaint o gynulleidfaoedd gwahanol â phosibl, ei bod yn bwysig i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael hyblygrwydd ynghylch sut maen nhw'n caffael hawliau.
- A4.7 Dywedodd Channel 5 nad ydyn nhw bob amser yn gallu bodloni disgwyliadau a gofynion gwylwyr heb "*fffenestr warantedig a rhesymol o ddosbarthiad aflinol wedi'i chynnwys yn y 'prif hawliau' ar gyfer cynrychiadau cost uchel*".¹¹¹ Dywedon nhw mai eu darlenniad o'r cynigion yw bod Ofcom yn disgwyl i ddosbarthiad digidol gael ei gynnwys yn y trafodaethau hawliau sylfaenol heb daliad ychwanegol ar wahân i gynhyrchwyr am ddosbarthiad o'r fath.

Ein hymatebion

- A4.8 Mae'r canlyniadau y mae'n rhaid i'r Codau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eu sicrhau o [dan adran 285\(3\)](#) o Ddeddf 2003 yn cynnwys darparu, wrth gomisiynu cynhyrchiad annibynnol, digon o eglurder am y gwahanol gategoriâu o hawliau sy'n cael eu caffael. Nid yw'r ddarpariaeth yn nodi'r mathau o hawliau y dylid eu cynnwys mewn contract comisiynu. Felly, mae'n caniatáu hyblygrwydd yn natur yr hawliau i'w caffael mewn unrhyw gomisiwn.
- A4.9 Nid oedd y Canllawiau drafft yn darparu unrhyw ddiffiniad sefydlog o ran y math o hawliau a roddir mewn trwydded sylfaenol; mae hawliau sylfaenol yn cwmpasu unrhyw hawliau y mae'r cynhyrchydd annibynnol yn cytuno i'w rhoi ar gael i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus o ganlyniad i'r comisiwn. Heddiw, maent yn debygol o gynnwys hawliau i sicrhau bod y rhaglen ar gael ar chwaraewyr ar-alw ac o bosibl llwyfannau eraill i ateb galw cynulleidfaoedd. Diffinnir hawliau eilaidd gan yr hyn nad yw'n cael ei gynnwys yn y brif drwydded rhwng y cynhyrchydd annibynnol a darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Mae'r ddau gategori yn hyblyg eu natur – mae'r hyn sy'n cael ei ddal ganddynt yn dibynnu ar y contract a drafodwyd.
- A4.10 Felly, rydym o'r farn bod y cysyniadau o hawliau 'cynradd' ac 'eilaidd' a ddefnyddir yn y Canllawiau drafft yn cyd-fynd â chysyniadau ITV o hawliau 'prif' a 'gweddilliol' a'r unig wahaniaeth yw yn y derminoleg a ddefnyddir. Nid ydym yn argyhoeddedig bod achos dros newid y termau a ddefnyddir yn y Canllawiau, o ystyried bod hawliau cynradd ac eilaidd yn ymddangos fel termau a ddeallir ac a ddefnyddir gan randdeiliaid.¹¹²
- A4.11 Felly, rydym o'r farn bod y defnydd o'r termau 'cynradd' ac 'eilaidd' yn y Canllawiau terfynol yn parhau i fod yn briodol. Fel yr eglurwyd yn adran 3, rydym wedi ychwanegu paragraff newydd¹¹³ i ychwanegu eglurder ynghylch ystyr hawliau cynradd ac eilaidd yng nghyd-destun y Canllawiau.
- A4.12 Yng ngoleuni'r gofyniad i Godau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sicrhau digon o eglurder ynghylch y gwahanol gategoriâu o hawliau sy'n cael eu caffael, rydym yn cytuno

¹¹⁰ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 3.

¹¹¹ Ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t. 2.

¹¹² Er enghraifft, defnyddir a diffinnir y termau yn unol â'r dull ym mharagraff A4.9, yn yr eirfa i Gyfrifiad y Cytundeb, Cyfrifiad Cytundeb 2024, t. 6.

¹¹³ Gweler paragraff 2.18 o'r Canllawiau terfynol.

ag ITV nad rôl y Canllawiau yw sicrhau beth ddylai neu beidio fod yn hawliau yn y brif drwydded. Darparwyd yr enghraifft a roddir yn y Canllawiau drafft ynghylch hawliau penodol sy'n tueddu i orffwys gyda chynhyrchwyr, e.e. hawliau eilaidd rhyngwladol a masnachu¹¹⁴ at ddibenion darluniadol ac nid yw'n atal cytundebau eraill rhwng y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a'r cynhyrchydd annibynnol rhag dod i'r amlwg. Felly, rydym wedi cadw'r enghraifft hon yn y Canllawiau terfynol.¹¹⁵

- A4.13 Mewn perthynas â sylw ITV am ffurf bosibl trwydded gynradd, fel y nodwyd, nid rôl y Canllawiau yw penderfynu pa hawliau y dylid eu cynnwys yn y brif drwydded, na sut y dylid eu strwythuro. Fodd bynnag, rhaid i Godau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus sicrhau bod digon o eglurder ynglŷn â'r hawliau sy'n cael eu caffael a hyd ac unigrwydd hawliau o'r fath, yn y modd a ddisgrifir yn y Canllawiau.
- A4.14 Mewn perthynas â sylw Channel 4, mae'n rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus benderfynu sut mae ei Chod yn sicrhau eglurdeb am yr hawliau sy'n cael eu caffael gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn unol â'r Canllawiau.
- A4.15 Mewn ymateb i sylw y BBC, rydym yn cytuno bod angen hyblygrwydd o ran yr hawliau y mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn eu caffael yn y brif drwydded fel y gallant ddiwallu anghenion y gynulleidfa. Serch hynny, mae'r fframwaith deddfwriaethol (fel y'i disgrifir yn Atodiad 1) yn ei gwneud yn ofynnol bod gan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus Cod sy'n sicrhau'r amcanion a nodir yn adran 285 o'r Ddeddf, yn y modd a ddisgrifir yn y Canllawiau.
- A4.16 Nid yw dehongliad Channel 5 o Ganllawiau drafft Ofcom yn gywir. Yn unol â'r sefyllfa yn y Canllawiau presennol, mae'r telerau masnachol ar gyfer yr hawliau a gafwyd yn y brif drwydded yn fater i'w drafod rhwng y partïon, er bod yn rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddarparu digon o dryloywder yn ei God ynghylch ei fethodoleg ar gyfer cyfrifo tariffau dangosol.¹¹⁶

Sylwadau am ragnodoldeb y Canllawiau

Beth ddywedodd ymatebwyr

- A4.17 Mae'r BBC, ITV, a Channel 4 i gyd yn dweud bod y gofyniad y dylai "y Cod nodi sut mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn mynd i'r afael â defnyddiau hyrwyddo penodol"¹¹⁷ yn rhy ragnodol. Dywedodd ITV fod hyn yn "gyfyngu gormodol o ystyried y cyflymder y mae dosbarthu a hyrwyddo cynnwys yn newid".¹¹⁸ Dywedodd Channel 4 nad oedd y gofyniad yn unol â'r arferion presennol.¹¹⁹
- A4.18 Cawsom nifer o sylwadau eraill gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ynglŷn â rhagnodiad paragraffau 2.17 – 2.22 o'r Canllawiau drafft. Mae'r sylwadau hyn yn cael eu manylu yn adran 3, ynghyd â'r newidiadau yr ydym wedi'u gwneud mewn ymateb i'r sylwadau hynny.

¹¹⁴ Gweler paragraff 2.24 o'r Canllawiau drafft.

¹¹⁵ Gweler paragraff 2.26 o'r Canllawiau terfynol.

¹¹⁶ Gweler paragraff 2.30 o'r Canllawiau terfynol.

¹¹⁷ Gweler paragraff 2.23 o'r Canllawiau drafft.

¹¹⁸ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 7.

¹¹⁹ Gweler ymateb Channel 4 i'r ymgynghoriad, t. 6.

Ein hymatebion

- A4.19 Rydym o'r farn ei bod yn briodol i Godau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ymdrin â defnydd hyrwyddo er mwyn darparu eglurder ynghylch yr hawliau sy'n cael eu caffael wrth gomisiynu cynhyrchiad annibynnol, fel sy'n ofynnol gan adran 285 o Ddeddf 2003. Mae'r Canllawiau drafft yn ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi yn eu Cod eu dull o ddefnyddiau hyrwyddo penodol, heb arweiniad pellach ynghylch sut y dylent wneud hyn. Felly, mae'n darparu hyblygrwydd ac yn caniatáu unrhyw newidiadau i ddull darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus dros amser. Mae'r diwygiad arfaethedig yn y Canllawiau drafft yn darparu mwy o hyblygrwydd nag o'r blaen gan ei fod yn syml yn ei gwneud yn ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi eu "*dull gweithredu*" at ddefnyddiau hyrwyddo, yn hytrach na darparu diffiniadau anhyblyg. Felly, rydym wedi penderfynu cadw'r drafftio yn y Canllawiau terfynol.¹²⁰

b) Sylwadau rhanddeiliaid eraill

- A4.20 Cawsom nifer o sylwadau ar bwyntiau eraill sy'n ymwneud â'r Canllawiau drafft, yr ydym wedi'u grwpio drwy gyfeirio at y canlyniad perthnasol y mae'r Canllawiau yn unol ag adran 285 o Ddeddf 2003. Cawsom sylw hefyd ynglŷn â hygyrchedd. Ym mhob achos, rydym yn gosod crynodeb o'r sylwadau a'n hymatebion iddynt.

Amserlenni rhesymol ar gyfer trafodaethau a chasgliadau cytundebau rhwymol

Sicrhau gwahanu digonol

- A4.21 Gofynnodd y BBC y dylid diwygio paragraff 2.15 o'r Canllawiau drafft fel a ganlyn: "*Dylai Cod ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi ~~sut~~ y bydd yn sicrhau gwahaniad digonol o gyfrifoldebau ar gyfer comisiynu rhaglenni oddi wrth reoli a gweithredu gweithgareddau cynhyrchu mewnol, lle maent yn bodoli.*"¹²¹
- A4.22 Byddai mabwysiadu'r newid hwn yn dileu'r angen i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus roi esboniad ar *sut* maent yn sicrhau gwahanu cyfrifoldebau digonol, nad ydym yn ystyried ei fod yn briodol. Pan fo ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn bodloni'r gofyniad hwn trwy fecanwaith adrodd arall, mae'n agored i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddarparu ei esboniad drwy gyfeirio at y mecanwaith arall hwnnw. Felly, rydym wedi penderfynu ei gadw yn y Canllawiau terfynol.¹²²

Tryloywder digonol ynghylch y symiau sydd i'w talu ar gyfer pob categori o hawliau

- A4.23 Mewn perthynas â'r gofyniad y dylai'r Codau ddarparu manylion am y "*fethodoleg eang*" y mae'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn ei defnyddio i lunio tariffau dangosol,¹²³ dywedodd y BBC fod y fethodoleg ar gyfer paratoi'r tariffau dangosol yn cael ei chyhoeddi ar wahân gan y BBC fel rhan o'r tariffau, nad ydynt wedi'u cynnwys yn y Cod. Dywedodd y BBC hefyd y dylid dileu'r gofyniad yn y Canllawiau drafft i'r darlledwyr gwasanaeth

¹²⁰ Gweler paragraff 2.25 o'r Canllawiau terfynol.

¹²¹ Ymateb y BBC i'r ymateb i'r ymgynghoriad, t. 5.

¹²² Gweler paragraff 2.16 o'r Canllawiau terfynol.

¹²³ Gweler paragraff 2.30 o'r Canllawiau drafft.

cyhoeddus nodi trefniadau ar gyfer hawliau ar wahanol lwyfannau yn ei God gan fod hyn yn anghyson â'r amcan datganedig ar gyfer niwtraliaeth plattform ym mharagraff 2.11 o'r Canllawiau drafft.

- A4.24 Cododd Channel 5 bryderon tebyg, gan nodi, er eu bod yn cyhoeddi tariffau, yn ymarferol mae prisio pob rhaglen yn cael ei drin fesul achos yn seiliedig ar y gyllideb sydd ei hangen i gyflawni ei hamcanion golygyddol.¹²⁴
- A4.25 Mewn perthynas â sylw y BBC ei fod yn cyhoeddi gwybodaeth am y fethodoleg eang a ddefnyddir i lunio tariffau dangosol ar wahân i'r Cod, mae hwn yn opsiwn sydd ar gael i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus os yw'r ddogfen ar wahân yn glir gysylltiedig â'r Cod. Fel yr eglurir ym mharagraff 3.43, rhaid i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddilyn y broses gymeradwyo ar gyfer unrhyw newidiadau i ddogfennau cysylltiedig a fyddai'n effeithio ar y wybodaeth y mae'n ofynnol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ei darparu o dan y Canllawiau.
- A4.26 Dydyn ni ddim yn cytuno â dileu awgrymedig y BBC. Er bod ffocws y Canllawiau ar gomisiynau lle mae darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn caffael hawliau ar gyfer ei brif sianel deledu a/neu ei chwaraewr ar-alw dynodedig, mae'r Canllawiau yn rhagweld y gall darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus hefyd gaffael hawliau ar gyfer llwyfannau eraill. Felly, mae'n briodol i'r Canllawiau nodi y dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus nodi yn ei God drefniadau ar gyfer hawliau o'r fath yr ydym wedi penderfynu eu cadw yn ein Canllawiau terfynol.¹²⁵ Nid ydym o'r farn bod hon yn anghyson â'r amcan o niwtraliaeth plattform.
- A4.27 Mewn perthynas â sylw Channel 5, y gofyniad ar gyfer Cod darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yw darparu'r fethodoleg eang a ddefnyddir i baratoi tariffau dangosol. Mae hyn yn caniatáu i brisio comisiynau unigol gael eu negodi fesul achos.
- A4.28 Fe wnaeth ITV, Channel 5 a'r BBC i gyd wneud sylwadau ar yr adran o'r Canllawiau drafft sy'n ymdrin ag ystodau tariffau ar gyfer cynrychiadau sydd â gwerth cyfyngedig ar ôl y darllediad. Dywedodd ITV y dylid ei gwneud yn glir yn y Canllawiau y dylai'r ystod tariff fod yn ddigon eang i allu talu'r gost gynhyrchu lawn nodweddiadol a dylai fod yn berthnasol dim ond lle gall darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ariannu genre penodol yn economaidd yn llawn.¹²⁶
- A4.29 Dywedodd Channel 5 ei fod fel arfer yn talu cost lawn cynhyrchu ac yn cymryd yr holl risg waeth beth fo'r gwerth eilaidd. Dywedodd lle na allai wneud hynny, ei fod fel arfer yn defnyddio dosbarthwyr trydydd parti a chredydau treth i wneud iawn am y diffyg.¹²⁷
- A4.30 Dywedodd y BBC fod yr adran wedi dyddio ac awgrymodd y dylid dileu'r brawddegau canlynol: *"... ar adeg y comisiyni, efallai na fydd yn glir faint o werth y gellid ei briodoli i ecsbloetio eilaidd a dilynol. Dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus a chynhyrchwyr allu cytuno ar fecanweithiau rhannu risg priodol i ddelio â'r ansicrwydd hwn ac ni ddylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, felly, symud i leihau'r pris maen nhw'n ei dalu am raglennu yn disgwyl datblygiadau posibl yn y farchnad."*¹²⁸

¹²⁴ Gweler ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t.3.

¹²⁵ Gweler paragraff 2.30 o'r Canllawiau terfynol.

¹²⁶ Ymateb ITV i'r ymgynghoriad, t. 10.

¹²⁷ Ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t. 3.

¹²⁸ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t.3 a pharagraff 2.31 o'r Canllawiau drafft.

- A4.31 Ar ôl ystyried y sylwadau hyn, nid ydym o'r farn bod angen newidiadau i'r adran hon o'r Canllawiau.¹²⁹ Mae sylw Channel 5 yn dangos nad oes gofyniad ar ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i ariannu cynhyrchiad yn llawn a bod yn agored i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus geisio trefniadau cyllido amgen fel rhan o'i drafodaethau gyda'r cynhyrchydd annibynnol.

Trefniadau boddhaol ynghylch hyd ac unigrywiaeth hawliau

Hawl awtomatig i ymestyn cyfnod y drwydded

- A4.32 Fe wnaeth Channel 4 a Channel 5 sylwadau ar y ddarpariaeth sy'n nodi mai dim ond un hawl awtomatig y dylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael i ymestyn cyfnod y drwydded.¹³⁰ Nododd Channel 4 nad yw'r ddarpariaeth yn cyfrif am y ffaith bod cyfnodau trwydded yn wahanol rhwng darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ac yn hytrach awgrymodd y dylai'r Canllawiau ofyn am eglurder gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ynglŷn â'r dull o estyniadau trwyddedau. Gwnaeth Channel 5 sylwadau hefyd ar y ddarpariaeth hon a'r cyfyngiadau a osododd.¹³¹
- A4.33 Mewn perthynas â'r sylwadau hyn, nid yw'n glir i ba raddau y mae'r cyfyngiad ar estyniad awtomatig yn gyfyngiad materol, o ystyried yr hyblygrwydd sydd gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i drafod hyd gyfnod y drwydded. Mae'n cyfyngu ar nifer yr estyniadau awtomatig yn unig ac mae'n parhau i fod yn agored i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus drafod estyniadau pellach. Ymhellach, gallai dileu'r ddarpariaeth ganiatáu i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gaffael hawliau am byth yn awtomatig, yn hytrach na thrwy drafodaeth. Nid yw'r Canllawiau presennol yn caniatáu hyn ac rydym o'r farn bod y cyfyngiad hwn yn parhau i fod yn briodol.¹³² Felly, rydym wedi penderfynu cadw'r ddarpariaeth hon.¹³³

Polisiâu dal yn ôl / rhyddhau cynnar

- A4.34 Fe wnaeth Channel 4 sylwadau ar y gofyniad yn y Canllawiau drafft ynghylch y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn rhoi polisi ar waith mewn perthynas â threfniadau dal yn ôl / rhyddhau cynnar. Cyfeiriodd Channel 4 at newidiadau y mae wedi'u gwneud i'w delerau masnach i leihau'r cyfnod unigryw, yn hytrach na chael cyfnod hirach a pholisi rhyddhau cynnar. Dywedodd y byddai'n anghymesur ei gwneud yn ofynnol iddo gael polisi rhyddhau cynnar pan nad yw hyn yn ei arfer masnachol presennol.
- A4.35 Fe wnaeth y BBC sylwadau hefyd ar yr agwedd hon ar y Canllawiau drafft, yn benodol y gofyniad y dylai egwyddor sylfaenol ar gyfer polisiâu rhyddhau cynnar fod " *alluogi yn hytrach na chyfyngu ar gam-fanteisio cynnar.*"¹³⁴ Dywedodd y BBC nad yw'n cefnogi'r egwyddor hon ac yn lle hynny y dylai fod " *rhagdybiaeth o unigrywiaeth yn hytrach na rhagdybiaeth o ryddhau, i leihau'r cwmpas i werth buddsoddiad cychwynnol darlledu gwasanaeth cyhoeddus leihau.*"¹³⁵
- A4.36 Mewn ymateb i sylw Channel 4, nid yw'n orfodol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus gael polisi dal yn ôl / rhyddhau cynnar o dan y Canllawiau drafft. Mae'r angen am bolisi o'r fath

¹²⁹ Gweler paragraffau 2.29-2.33 o'r Canllawiau terfynol.

¹³⁰ Gweler paragraff 2.32 o'r Canllawiau drafft.

¹³¹ Gweler ymateb Channel 5 i'r ymgynghoriad, t. 4.

¹³² Gweler paragraffau A4.40 ac A4.41 isod.

¹³³ Gweler paragraff 2.34 yn y Canllawiau terfynol.

¹³⁴ Gweler paragraff 2.34 o'r Canllawiau drafft

¹³⁵ Ymateb y BBC i'r ymgynghoriad, t. 5.

yn codi dim ond pan fo categorïau o hawliau yn destun daliad. Felly, mae'n agored i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddrafftio eu Cod neu gael telerau masnach sy'n osgoi'r angen am bolisi rhyddhau cynnar. Fodd bynnag, os yw'n dewis cynnwys cyfnod dal yn ôl ar ôl manteisio ar yr hawliau cynradd, rydym o'r farn ei bod yn briodol i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus roi polisi ar waith i esbonio sut y bydd yn ymateb i geisiadau am ryddhau yn gynnar. Mae hyn yn helpu i sicrhau eglurder ynghylch hyd ac unigrwydd yr hawliau sy'n cael eu caffael gan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, yn unol ag adran 285(3) o Ddeddf 2003. Mae hefyd yn cyd-fynd â'r amcanion yn y Canllawiau ar gyfer Codau darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus, megis cadw'r cwmpas ar gyfer ecsbloetio eilaidd, hwyluso defnyddio ystod o wasanaethau ar gyfer dosbarthu cynnwys i ddiwallu anghenion cynulleidfaoedd ac ecsbloetio cynnwys yn effeithlon.

- A4.37 Fodd bynnag, rydym yn disgwyl y bydd natur a maint y polisi yn dibynnu ar natur a maint y daliad. Er enghraifft, os yw hyd y daliad a/neu gwmpas yr hawliau a gwmpesir yn gyfyngedig iawn, mae hyn yn debygol o leihau'r angen am bolisi manwl. Pan fo darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cynnwys gwybodaeth am ei bolisi rhyddhau cynnar o fewn ei delerau masnach, efallai na fydd angen dogfen bolisi ar wahân sy'n nodi'r wybodaeth, ar yr amod bod y wybodaeth a ddarperir yn rhoi eglurder i'r cynhyrchydd annibynnol ynghylch hyd ac unigrwydd yr hawliau sy'n cael eu caffael.
- A4.38 Mewn perthynas â sylw y BBC, rydym yn anghytuno bod polisi rhyddhau cynnar gydag egwyddor sylfaenol o alluogi ecsbloetio cynnar yn peryglu lleihau gwerth buddsoddiad cychwynnol darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus. Nid yw darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn cael ei hatal rhag ei chynnwys yn ei bolisi ystyriaethau eraill y gallai fod yn dymuno eu hystyried yn ychwanegol wrth wneud penderfyniad ar ryddhau yn gynnar. Gallai'r rhain gynnwys unrhyw effaith bosibl ar fuddsoddiad darlledu gwasanaeth cyhoeddus yn y comisiwn.
- A4.39 Ar ôl ystyried sylwadau rhanddeiliaid, am y rhesymau a esboniwyd uchod, rydym felly wedi penderfynu peidio â diwygio'r ddarpariaeth hon yn y Canllawiau terfynol.¹³⁶

Hawliau am byth

- A4.40 Mewn perthynas â darpariaeth y Canllawiau drafft sy'n dweud bod rhaid i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus "*beidio â cheisio cynnwys hawliau am byth*",¹³⁷ dywedodd Channel 4: "*er ein bod yn cytuno â'r egwyddor hon, byddem yn nodi bod ein cytundeb presennol yn nodi y bydd ein clipiau ar lwyfannau cymdeithasol yn parhau i fod am byth oni bai bod y cynhyrchydd yn gofyn i ni eu tynnu'n benodol. Ni fyddai'n ddefnydd synhwyrol o adnoddau i Channel 4 gael gwared ar yr holl glipiau hyrwyddo ar gyfer rhaglenni dim ond oherwydd bod cyfnod trwydded wedi mynd heibio: yn wir, gallai hyn fod er anfantais i gynhyrchwyr, gan y gall clipiau barhau i gynhyrchu refeniw sy'n cael ei rannu rhwng Channel 4 a'r cynhyrchydd.*"¹³⁸
- A4.41 Rydym yn nodi nad yw'r ddarpariaeth hon yn y Canllawiau drafft yn atal darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus rhag caffael hawliau am byth, ond mae'n dweud na ddylai'r ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus geisio gwneud hynny. Mae'n agored i ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus drafod trefniant o'r math a ddisgrifir gan Channel 4 gyda'r

¹³⁶ Gweler paragraff 2.36 o'r Canllawiau terfynol.

¹³⁷ Gweler paragraff 2.35 o'r Canllawiau drafft.

¹³⁸ Ymateb Channel 4 i'r ymgynghoriad, t. 7.

cynhyrchydd annibynnol. Felly, nid ydym wedi newid y ddarpariaeth hon yn y Canllawiau terfynol.¹³⁹

Anghyngwysoldeb

- A4.42 Awgrymodd y BBC fod y Canllawiau drafft yn wrthgyferbyniol wrth nodi bod gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus hawl i rywfaint o unigrwydd mewn perthynas â'r hawliau y maent yn eu caffael ond na ddylent ddefnyddio hyn i gau cystadleuaeth.¹⁴⁰ Dywedodd y BBC fod cau cystadleuaeth yn gynhenid i unigrwydd.¹⁴¹
- A4.43 Nid ydym yn credu bod "*gradd o unigrwydd*" o reidrwydd yn niweidio cystadleuaeth. Mae'n sefydledig y gall unigrwydd fod yn fuddiol i gystadleuaeth, ond gall fod amgylchiadau hefyd lle gall fod yn wrth-gystadleuol (e.e. yn dibynnu ar sefyllfa'r caffaelwr hawliau yn y farchnad a chwmpas yr hawliau a gaffaelwyd). Felly, rydym yn anghytuno bod yr agwedd hon ar y Canllawiau drafft a amlygwyd gan y BBC, yn wrthgyferbyniol. Mae'n cadarnhau bod unigrwydd yn cael ei ganiatáu ar yr amod nad yw'n atal nac yn cyfyngu nac ystumio cystadleuaeth neu ddatblygiad marchnadoedd. Mae'n rhaid i'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus yn y lle cyntaf wneud yr asesiad bod eu cytundebau yn gydnaws â chyfraith cystadleuaeth. Er mwyn darparu eglurder pellach, rydym wedi gwneud mân addasiad i'r geiriad fel a ganlyn: "*Fodd bynnag, ni ddylai darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ddefnyddio hyn i atal ~~cystadleuaeth neu~~ ddatblygu marchnadoedd newydd gan gynhyrchwyr a thrydydd parti **neu niweidio cystadleuaeth***"¹⁴²

Hygyrchedd

- A4.44 Cytunodd yr RNIB â'n cyfeiriad at hygyrchedd yn y Canllawiau drafft.¹⁴³ Fodd bynnag, mae ei gais bod y Codau yn galw am hygyrchedd, yn enwedig gyda chyfeiriad at destun ar y sgrin a chynnwys dan arweiniad sain y tu allan i gwmpas y fframwaith cyfreithiol ar gyfer y Canllawiau. Nid yw'r fframwaith statudol yn cwmpasu materion golygyddol sy'n ymwneud â chynnwys neu hygyrchedd cynnwys.¹⁴⁴
- A4.45 Ymdrinnir â'r materion hyn gan ddarpariaethau deddfwriaethol eraill. Er enghraifft, mae Deddf 2003 yn nodi [gofynion hygyrchedd](#) ar gyfer sianeli darlledu, ac mae Deddf y Cyfryngau yn cyflwyno gofynion hygyrchedd ar gyfer gwasanaethau ar-alw sy'n cael eu defnyddio gan ddarlledwyr gwasanaeth cyhoeddus i gyfrannu at gyflawni eu cylch gorchwyl gwasanaeth cyhoeddus.¹⁴⁵ Yn ddiweddar, mae Ofcom wedi adolygu ei [Canllawiau](#) arfer gorau sy'n anelu at sicrhau gwasanaethau mynediad o ansawdd uchel ac yn cynnwys argymhellion ar ystyried hygyrchedd yn gynnar yn y broses gynhyrchu (gan gynnwys wrth gomisiynu).

¹³⁹ Gweler paragraff 2.37 o'r Canllawiau terfynol.

¹⁴⁰ Gweler paragraff 2.36 o'r Canllawiau drafft.

¹⁴¹ Gweler ymateb y BBC i'r ymateb i'r ymgynghoriad, t.5.

¹⁴² Gweler paragraff 2.38 o'r Canllawiau terfynol.

¹⁴³ Gweler paragraff 2.43 o'r Canllawiau drafft: *Dylai Cod Darlledwyr Gwasanaethau Cyhoeddus a'r holl ddogfennau perthnasol fod ar gael yn rhwydd ac yn hawdd eu cyrraedd ar wefan y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (dylai'r darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus ystyried anableddau ac anghenion hygyrchedd eraill).*

¹⁴⁴ Gweler ymateb RNIB i'r ymgynghoriad, t. 1.

¹⁴⁵ Mae'r gofynion hygyrchedd ar gyfer y BBC wedi'u nodi ar wahân yn y [Siarter a'r Cytundeb](#).